

KarenssiSanomat

Eurooppalainen(kin) työttömien ääni

2/99

Julkaisija: Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry

Työtä Eurooppaan!

Viestiä Euroopan päättäjille

Työttömät liikehtivät ympäri Eurooppaa. Asia ei vain ole kyllin suuri uutinen valtamedialle. Tai sitten se on liian suuri eli liian vaarallinen kerrottavaksi.

Niin tai näin, mutta hiljaisuus on suuri. Perinteiseen tapaan Suomessa vaietaan kahdella kielellä.

Muiden eurooppalaisten työttömien tavoin Suomen työttömät veivät kesäkuun alussa Kölniin kokoontuneille EU:n päättäjille omat vaatimuksensa. Näin tehtiin myös

kaksi vuotta sitten, jolloin määränpäänä oli Amsterdam.

Halki Suomen kulkeneet viestit yhtyivät yhdeksi noin 40 hengen porukaksi, joka kävi muistuttamassa EU:n päättäjiä työttömyyden todellisuudesta.

Suomen työttömien pää-tunnus niin kotimaassa kuin Kölnissäkin oli ”oikeaa työtä oikealla paikalla”, sillä työttömät ovat kyllästyneet puuhasteluihin, joista ei ole hyötyä kenellekään.

Työttömyysaiassa kan-

salliset hallitukset ja EU:n johto piiloutuvat toistensa selän taakse, sillä mikään taho ei halua ottaa vastuuta työllisyydestä.

Vaikka Amsterdamin kokouksessa hyväksyttiinkin joitakin työllisyys-suosituksia, ei mm. Suomen hallitus ole niistä juuri hiiskunut, puhumattakaan suositusten toteuttamisesta.

Kuuluisan kurkun käyryyden lisäksi EU keskustele nyt ohranjyvän koosta ja ykkösmaidon myynnin kieltämi-

sestä. Olisiko asialla yhteyttä kansalaisten passiivisuuteen EU-vaaleissa?

Nyt on päättäjillä tilaisuus tarttua todellisiin asioihin, sillä työttömät tarjoavat omat ideansa vapaasti käytettäväksi. Työttömät seuraavat päättäjien edesottamuksia.

Aiheesta lisää
keskiaukeamalla

Hätä on tämän näköinen

Tamereella kuunnellaan torilla ihmisten hätää, pyritään auttamaan välittömästi ja välillisesti. Toivotaan, että yhteiskunta käytäntöihin tulisi pysyviä muutoksia.

Sivu 3

Tätä työttömät tahtovat

Työttömät ovat käyneet suurella joukolla kansanedustajien puheilla. Pääasiaksi nousi työttömyyseläkeputki ja sen katkaisemisaikheet.

Sivu 6

Työttömien Eurooppa

Äänestysprosentti EU-vaaleissa olisi todennäköisesti paljon korkeampi, jos ohranjyvän koon ja savolaisveneen kieltämisen sijasta puhuttaisiin mm. työttömien asioista.

Sivut 8-9

Projektilla elämä hallintaan?

TVY:n Yhteistyöllä elämä hallintaan -projekti on käynnissä kahdeksalla paikkakunnalla. Mistä on kysymys. Siitä kertovat tutkijat ja projekti vetäjät.

Sivut 7 ja 13

Työpankit tulevat?

Työttömyyden nujertamiseksi on kokeiltu jos jotakin, enemmän ja vähemmän hyvällä menestyksellä. Uutta rintamalla on työpankki, ja muutakin on kehitteillä.

Sivut 15 ja 16

Vaaleilla vallanjakoa ja uusia arvoja käyttöön!

Maalisvaaleissa saimme uuden eduskunnan kokoonpanon, ja kokoonpanohan ei nyt olennaisesti muuttunut.

Äänestysprosentti jäi alhaiseksi ja kaikki tietävät ovat todenneet, että meidän porukka oli se, joka ei käyttänyt oikeuttaan vaikuttaa seuraavaan neljään vuoteen. No, ymmärrettävää sekin on, kun kaikkiallakuulee, kuinka ihmisillä on mennyt usko politiikkaan eli yhteisasioiden hoitoon. Ei uskota muutokseen.

Vanha hallituspohja jatkaa Lipposen sateenkaarikakkosena. Ministerit vaihdettiin ja meidän kannalta on tietysti tärkein työministerin vaihtuminen.

Tapaamispyyntö on jonossa ja odotamme positiivisella mielellä aikaa. Tärkeimpinä asioinamme jatkossakin on ajaa yhdistelmätyön parannusehdotuksiamme. Tilanteeseen vaikuttaa paljon myös se, että laki on muuttunut meille järjestönä lihaksi.

TVY:llä on menossa työministeriön projektin avulla projekti, jossa työllistetään pitkäaikaistyöttömiä yhdistyksiimme töihin. Tiedämme käytännössä lain haitat ja hyödyt. Suurin ongelmahan on, ettei palkka riitä leipään, jos työllistäjänä on kolmas sektori ja paikallinen kunta ei anna kuntalisää. On todella nöyryyttävää anoa omaa leipää varten rahaa sosiaalihuukulta ja vielä kun on työssä...

Seurassa hallitusohjelman keskustelua jäi erityisesti mieleen asuntopoliittika uusrakentamisen ohjaamisesta pääkaupunkiseudulle. On tietysti tärkeää, että rakennetaan sinne, missä on tarvetta. Mutta, mutta. Lisätäänkö sillä entisestään ihmisten muuttamista ruuhkaan? Edistetäänkö sillä entisestään yritysten sijoittumista kehäkolmen sisälle ja kaarelle?

Mikä olisi oikeata kehitysaluepolitiikkaa, jolla tuettaisiin ihmisiä aloittamaan yritystoiminta Tuupovaarassa tai Tervossa. Syrjäseuduilla elää ihmisiä, jotka eivät halua muuttaa sieltä pois. Ihmisillä on arvoja, joita ei rahalla pysty mittaamaan. Lex Kainuun ehdotuksissa on paljon sellaista, jota tulisi pikimmin toteuttaa kokeiluna kaikkialla maamme harvaanasutuilla seuduilla.

On todella surkeaa väestön ikärakenteen vääristyminen syrjäseuduilla. Entisissä väkirikkaissa kunnissa tarvitaan kohta vain muutama ammattikunta: kotiaavustajat kantamaan puut sisälle, pappi hautamaan ihmisiä, ja haudankaivaja kaivamaan hautoja. Tietysti tarvitaan muutamia postinhoitajia ja lääkäreitä. Ja taksimiehiä, mutta tämä meno ei paljon ihmisiä elätä.

Kehottaisin uusia ministereitä ja kansanedustajia tilaamaan Kainuun liitosta Lex Kainuun ja tutustumaan sen esittämiin ehdotuksiin vakavassa mielessä. Itse olen mieltynyt ajatuksiin esiyrittäjäkokeilusta ja monista muistakin kyläkehittäjistä lähtien.

Pelkoja työttömyysturvaan tulevasta muutoksista on. Parempi kuitenkin, ettei niitä sano ääneen kovin usein. Ehkä peikko pysyy kaukana, kun ollaan hiljaa.

Lea Karjalainen
Karensisanomien päätoimittaja
TVY:n puheenjohtaja

Kolumnistina Päivi Petrelius

Sananen äitiyslomailusta

Tuttavapiirissäni on monta uunituoretta äitiä. Vauvoja tupsahtelee vastaan vähän joka paikassa. Kun tuttavat ovat paljolti kolmekymmentä ja risat, on suuri osa vauveista esikoisia ja muutokset äideiksi ja isiksi tulevat elämässä sen mukaisia.

Ensimmäisen lapsen myötä nuorten parien elämä muuttuu työn ja harrastusten harmonisesta vaihtelusta vaipan vaihteluksi, yövalvomiseksi ja tauottomaksi hoitovastuiksi. Jonkin ajan kuluttua isit sentään pääsevät hoitoputkesta töihin lepäämään, mutta entäs äidit. He pysyvät kotona. He ovat äitiyslomalla.

Kun viimeistä mammuuotia mainostavat äidit istuskelevat vauvalehtien sivuilla esittelemässä hymyileviä palleroisiaan, kyllähän se kieltämättä lomalta näyttää.

Tutkimukset äitienä olon arjesta kertovat kuitenkin toista. Niiden mukaan äitiyden tunnusomaisin piirre on väsymys. Äitiyslomalaisia ei uuvuta vain hoitamisen ja arjen pyörittämisen kiihkeä salsa, vaan aikuiskontaktien

puute.

Onneksi äitiyslomaltakin pääsee ennen pitkää takaisin palkkatyöhön lepäämään - jos työtä sattuu olemaan.

Mielestäni onkin väärin puhua äitiyslomasta. Jos äitiyttä katsoo tuotantoelämän näkökulmasta, on äitiysloma pikemminkin intensiivinen eprehditysjakso, jonka aikana äidit ottavat vastaan vastuullisen, itsenäisen ja tulostavoitteisen työn. He vastaavat henkisesti ja fyysisesti työkykyisen työvoiman tuottamisesta suomalaisen tuotantoelämän tarpeisiin.

Lähes jokaisen Nokian insinöörinkin takaa löytyy parikymmentä vuotta äidin suunnittelemaa ja toteuttamaa hoiva- ja huolenpitopalveluja. Naisliikkeessä onkin jo kauan pyritty tekemään näkyväksi naisten näkymätön hoivatyo.

Ensikosketuksen työttömien liikkeeseen sain TVY:n ja Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskustusten järjestämällä työttömien ihmisoikeuspäivillä. Ensimmäisillä päivillä, joil-

le osallistuin, oli teemana naisten työttömyys. Olin jo tuolloin hyvilläni teeman valinnasta. Kun Suomen tiedetään yleisesti olevan tasa-arvon mallimaa, löytyy julistavat, ettei naisten tilannetta työmarkkinoilla tai vaikkapa työttöminä tarvitse enää erikseen pohtia.

Mielestäni naisten asema niin työttä kuin työttömänäkään ansaitsee jatkuvaa pohdintaa työttömien liikkeessäkin. Sen verran suuri se pieni ero naisten ja miesten välillä kuitenkin on.

Kuulin tässä taan- noin, että Ruotissa on viriämässä uusi miestenpuolue. Puolue ajaa miehillekin oikeutta synnyttämiseen ja äitiyden onneen.

Niin kauan kuin tähän tavoitteeseen ei päästä, miehet kuulemma tyytyvät keskimääräistä parempiin palkkoihin ja nopeampaan urakehitykseen. Että semmoista.

Kirjoittaja toimii projektisihteerinä Suomen Vanhempainliitossa

Karenssi Sanomat

23.6.1999

Julkaisija:

Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintakärjestö-TVY ry

Päätoimittaja:

Lea Karjalainen
040-5477099

Toimitus ja taitto:

Hannu Oittinen
040-5191502

Osoite:

Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki

Puh: 09-7745350

Fax: 09-77453550

Paino: Uusimaa Oy, Porvoo

Työläistaidetta Tampereella

Tampereen Työväentalon konserttisalissa on esillä Lenin-museon tuottama kuvataidenäyttely, jossa on esillä kahden merkittävän työläistäiteilijän töitä. Nokialaisen **Ossi Somman** (s. 1926) ja riihimäkeläisen **Reino Laitasalon** (s. 1929) näytely on nimeltään Perimmäiset kysymykset.

Vahvaan perinteeseen nojaava Laitasalo ja rohkeasti kokeileva Somma perustavat taiteensa vahvasti humanismiin. Laitasalolta on esillä öljyväritöitä ja grafiikkaa, Sommalta modernia veistostaidetta.

- Tyypillinen Laitasalon maalaus esittää aina ihmistä tai ihmisryhmää; työssä, haudassa tai hautajaisissa, rakennustelineillä tai tanssin pyörteisä, myöskin sellaisen suomalaisuuden kurimuksessa, joka häviää monikansallisen, yleiseurooppalaisen imagomme alta ja josta vieraannutaan, koska usein se työ, jota tänään tehdään, ei ole enää sitä työtä, jonka puolesta ennen taisteltiin, kirjoittaa **Kuutti Lavonen** Laitasalon taiteesta Keravan taidemuseon näyttelyluettelossa.

- Jos vahakauden teokset eivät enää kunnioita perinteisen arvomaailmamme kauneuskäsitteitä, ne sitäkin enemmän korostavat teosten sisäistä sanomaa. Jos työt eivät aina ole "kaunist" katsottavaa, eivät sitä ole Somman teosten kuvauskohteetkaan, tavaraa palvovat ihmiset. Somma on voimakkaasti yhteiskuntaan osallistuva taiteilija, kirjoittaa **Marketta Seppälä** Somman taiteesta Porin taidemuseon näyttelyluettelossa.

Reino Laitasalo: ikkunanpesijä

Onko hätä tämän näköinen?

Tampereen Laukontorille kesäkuun puolivälissä ilmestynyt oranssinpunainen teltta on näkyvä merkki käynnissä olevasta projektista, jolla kartoitetaan suomalaisten hätää.

Kansalaisareenan toteuttama ja Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama kolmivuotinen projekti alkoi viime vuonna ja päättyy vuonna 2000. Kansalaisareenan lisäksi hankkeessa ovat mukana kriisikeskus Osviitta sekä Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan laitos, joka suorittaa projektiin liittyvän tutkimuksen.

Ylikävelijät eivät tunnista hätää

Kaiken takana on nainen nimeltä **Tuula Lehtinen**, joka toimii hankkeen projektipäällikkönä. Monissa kansalaistoiminnan muodoissa mukana ollut ja itsekin hädän kokenut.

Lehtinen kertoo henkilökohtaisen kimmokkeen olleen viranomaisten harrastama kansalaisten ylikävely, jota tapahtuu niin työvoima- ja sosiaalihuollon kuin melkein missä tahansa virastossa ja laitoksessa.

Kun systemi ei tunne, eikä tunnusta itse tuottamaansa hätää, on vapaan kansalaistoiminnan velvollisuus tarttua toimeen.

-Emme kuvittelekaan, että voisimme ratkaista suomalaisen yhteiskunnan hädän. Ohjaamme projektin aikana meihin yhteyttä ottavia ihmisiä asianomaisten viranomaisten ja muiden auttajien puolelle. Jo pelkkä kuulluksi tuleminen voi joskus olla ratkaiseva apu, sanoo Tuula Lehtinen.

Miksi hätä, mistä apu?

Projektin tehtävänä on selvittää mitä suomalaisen yhteiskunnan ja sen kansalaisten hätä on eri muodoissaan, miten hätään voidaan vastata oikealla tavalla sekä miten virallisen yhteiskunnan ja vapaan kansalaistoiminnan voimat voidaan tässä tehtävässä yhdistää.

Rahaa ja ruokaa ei Laukontorin teltalta eikä projektin muistakaan toimipisteistä saa, mutta välittömään hätään voi löytyä levennystä projektin kautta. Esimerkiksi voidaan koota ammattiauttajista koostuva ryhmä tai voidaan käynnistää hankkeita, jotka pyrkivät suoraan hädän poistamiseen.

-Yksi hädän kohtaaja voi suoraan vaikuttaa hyvin vähän, mutta tätä kautta tapahtuva pienikin muutos yhteiskunnan palvelujärjestelmässä voi auttaa hyvin monia, tiivistää Tuula Lehtinen "hätäapuyömaansa" toimintaiden.

Mikä hätänä -projektin teltta on Tampereen Laukontorille kesäkuun puolivälissä heinäkuun ensimmäiseen viikonvaihteeseen. Sen jälkeen projekti jatkuu toisin muotoin. Teltalla projektipäällikkö Tuula Lehtinen (edessä) sekä Nils Rosvall ja Anne Heino, kaikki kokeneita vapaaehtoistyöntekijöitä. Kansalaisareenan toteuttaman hankkeen rahoittajana on Raha-automaattiyhdistys, mukana on myös Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan laitos sekä kriisikeskus Osviitta.

"Työaika täyttyi hetkessä"

Ensimmäinen kokeilujakso suoritettiin viime kesänä Tampereen-Tammelantorilla. Yhteydenottoja on tullut muutakin kautta kuin toripäivystyksissä.

Tuula Lehtinen kertoo, että yhden työssä olleen ihmisen työaika täyttyi hetkessä. Viiteen hätätapaukseen liittyi tarve nopeaan akuuttiin kriisiin purkamiseen. Neljä näistä tapauksista edellyttäne edelleen monitahoista ja pitkää viranomaisytyötä sekä kanssakulkemista eli maallikkotukea.

-Hädän kohtaamiseen käytettyä aikaa ei rajattu, vaan käytettiin aikaa niin paljon ja usein kuin kohdattavat tunsivat tarvetta, Tuula Lehtinen kertoo.

Kanssakäymistä ei tyrketty, mutta auliutta siihen ilmaistiin

muun muassa sopimalla tapaamisesta mahdollisimman välittömästi yhteydenoton jälkeen ja olemalla ilmaisematta minkäänlaista kiirettä vuorovaikutustilanteessa.

Hätänsä vuoksi yhteyttä otta-

neet kansalaiset eivät halunneet lamaautua projektin asiakkaiksi, joten keskustelut yhteydenoton jälkeen tapahtuivat kahviloissa, puistoissa ja kodeissa.

Projektista tietoa ja toimintamalleja

Projektin keskeisimmät tavoitteet ovat kohdata ihmisiä, jotka eivät ole löytäneet hätäänsä apukanavaa, joiden hätä on tullut vailla laisesti autetuksi ja joiden hätään ei ole olemassa apukanavaa.

Mikä hätänä? -projekti on suunnattu tamperelaisille, mutta se voi olla hyvänä vinkkinä kansalaisyhteisöille eri puolilla maata. Yliopistollisen tutkimuksen ja projektin loppuraportin valmistuminen antanevat vinkkejä viranomaisille, maallikkoauttajille ja tutkijoille.

Projekti on säästänyt julkisia menoja

Projektin arvioidaan tuottaneen ensimmäisen toimintavuotensa aikana noin 1,2 miljoonan markan säästöt julkisissa menoissa, välittömät säästöt ovat puolet tästä summasta.

Viime mainitut koostuvat muun muassa itsemurhien ehkäisystä, katkaisuhoitokierteen välttämisestä, työstä irtisanomisen ehkäisemisestä, palvelujärjestelmäkierteen ehkäisystä sekä vapaaehtoistyön arvosta.

Teksti ja kuvat:
Hannu Oittinen

Projektipäällikkö Tuula Lehtinen toivoo, että hätää kuuntelemla voidaan vähänkin muuttaa yhteiskunnan käytäntöjä

Mikä hätänä -projekti Kansalaisareena ry

Projektipäällikkö
Tuula Lehtinen
Projekti sihteeri
Merja Saarnio
Tutkija
Anna Metteri

e-mail: kanry@sci.fi
www.sci.fi/~kanry/mh

Hervannan työttömät avasivat oman kahvilan

Hervannan työttömien yhdistys avasi oman kahvilan toimistonsa viereiseen tilaan työvoimatoimiston, seurakunnan ja Mieli maasta ry:n tuella. Pöydän takana työllistetty kahvilan hoitaja Minna Kirvesoja (vas.) ja toiminnanohjaaja Aija Pettissalo.

Puolisen vuotta Hervannan työttömien piirissä muhnut idea kahvilan avaamisesta on muuttunut todeksi. Toukokuun lopulla toimintansa aloittanut kahvila on avoin maanantaista perjantaihin klo 10-14.

Yhteistyön voimalla päästiin alkuun

Kahvila toimii yhdistyksen toimiston yhteydessä osoitteessa Teekkarinkatu 17, jossa aiemmin on ollut Kansainvälinen naisten tapaamispaikka. Kahvilan emäntänä on aloittanut tähän tehtävään työllistetty **Minna Kirvesoja**.

- Kun paikka jäi tyhjäksi ja lähellä ei ole kahvilaa, ryhdyimme puuhaan yhdessä Hervannan seurakunnan ja Mieli maasta -yhdistyksen kanssa. Ja kun työvoimatoimisto mahdollisti työntekijän palkkaamisen työmarkkinatuella, idea muuttui todeksi, kertoo yhdistyksen toiminnanohjaaja **Aija Pettissalo**.

Tervetuloa leipomaan

Kävijöitä on ollut päivittäin, vaikka mitään tungosta paikkaan ei ole ollutkaan. Aija ja Minna kertovat, että paikka on saanut jo

ensimmäisen kanta-asiakkaankin. Neljän markan kahvikuppi ja kahdesta markasta ylöspäin maksavat leivonnaiset kertovat paikan edullisesta hintatasosta. Halvat hinnat perustuvat kolmeen keskeiseen tekijään: vähävaraisten työttömien pitää päästä kahville ja sämpylälle, kahvilan tarkoitus ei ole tuottaa voittoa ja myytävät tuotteet leivotaan itse. Työntekijän lisäksi myös vapaaehtoisilla on tilaisuus leipoa tuotteita kahvilaan.

Viime mainittu seikka vaikutti Minna Kirvesojan valintaan kahvilan työntekijäksi.

- Minna ei pelännyt leipomista eikä mitään kahvilan hoitamiseen liittyviä tehtäviä. Tämän huomasi jo puhelimitse, kertoo Aija Pettissalo.

Tarjoilijakurssillakin kokeillut Minna Kirvesoja kokee kahvilan itselleen paremmin sopivaksi kuin ravintolan.

- Puhelinkeskustelun jälkeen tulin vain työpaikkahaastatteluun, ja tässä sitä nyt ollaan töissä. Työmarkkinatueta lisäksi saan muutaman kymppin ruokakorvausta, toteaa Minna Kirvesoja ja kertoo haluavansa jatkaa kahvila-alalla.

Viidakkorumpu on soinin

Entä miten kahvilaa on tehty tunnetuksi? Onko peräti mainostettu?

- Oli meillä yksi lehti-ilmoitus ja yhdistyksen tuoreessa esitteessä kerroimme kahvilan avaamisesta, lisäksi on kerrottu kavereille ja muutenkin käytetty viidakkorumpua. Ja tietenkin kadun puolella olevat terrassipöydät ovat mainosta toiminnalle, kertoo Aija Pettissalo.

Kahvin, sämpylän ja muun ravitsevan lisäksi työttömien kahvilassa voi lukea myös lehtiä. Ja kuka tietää, vaikka joskus olisi tarjolla jotain pienimuotoista tilaisuuttakin. Myös luonteva yhteys yhdistyksen kanssa pelaa, joten työttömyyteen liittyvissä asioissa neuvoo kaipaavat voidaan ohjata toimiston puolelle juttelemaan.

- Paikalla ei ole vielä nimeä, mutta meillä on kesäkuun loppuun saakka käynnissä nimikilpailu. Näistä valitaan nimi ja kaikkien osallistujien kesken arvotaan yllätyspalkinto, kertoo Aija Pettissalo.

Teksti ja kuva:
Hannu Oittinen

Kesätapahtuma Pellossa

Mikäli haluat veneitä käyttöösi, tee myös varaus niistä! (Hinnat liitteessä)

Alustavasti on suunniteltu, että lämmin ruoka olisi kahtena päivänä yhden kerran soppykistä. Muista palveluista kerromme myöhemmin tarkemmin.

Kirjausmaksu olisi 10,00 mk/henkilö, jolla saa osallistuskortin. Järjestämme retkiä ja muuta ohjelmaa päivien aikana. Ilmoittautumiset ma-pe klo 8.30-15.00, puh./fax (016) 515 551 tai muulloin numeron 040-5760 870/Anneli

Pellon Työttömät ry.
Sirpa Hänninen
taloudenhoitaja
Anneli Korteniemi
toiminnanjohtaja

Aurinkoinen sää suosi pilkkijöitä Kilpisjärvellä

Sodankylän työvoimareserviläiset järjestivät yhdessä Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektin kanssa retken vain kaksi kalaa pilkkikipailuihin maamme käsivarteen.

Kisat ajoittautuivat juuri sopivasti vapun seutuun, joten vapun juhlintakin tuli suoritettua samalla. Matkan valmistelut aloitettiin hyvissä ajoin, joten koska hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, niin itse reissu sujui tosi jouhevasti.

Vappuaattona perjantaina starttasi iloinen työttömistä ja opiskelijoista koostunut bussilasti ja niin matka oli alkanut. Pilvinen sääkään ei seurueen mieltä lannistanut, vaan iloinen laulu raikasi heti alkumetreilta asti.

Perillä ryhmää odotti todella ystävällinen isäntäpari joidenka pihalle ryhmä sai pystyttää vaatimattoman kolmesta joukkueeltaista koostuneen leirinsä.

Ilta kuluikin sitten nuotiolla istuskelun, makkaranpaiston ja jalojen juomien merkeissä. Myös nuotiolaulut kuuluivat tietyksi asiaan ja jokainen tuntee varmaan tuoppinsa jäljet.

Pilkkireisulla makkarasoppaa

Lauantaiaamuna aurinko paistoi lähes pilvettömältä taivaalta, joten jäällä istumiselle ja pilkkimiselle olivat mitä mainioimmat, mutta hieman kolea tuli pelotteli arimmat matkalaiset pysymään pois jäältä lämpimissä teltoissa.

Iltapäivällä nautittiin huoltojoukkueen soppykililla valmistamaa herkullista makkarasoppaa ja sen jälkeen valmistautuminen karaokeiltaan saattoi alkaa.

Illalla paikallisessa karaokebaa-

riissa löytyi sitten porukan oma karaokekuningaskin, mutta nimi jääköön tässä yhteydessä kertomatta, ettei liiallinen fanilauma käy häiriöksi. Aamuyöstä meinasi osalta porukkaa kaminapuuat käydä vähin ja vilu alkoi kappasta, mutta onneksi ystävällisen isäntämme varasto oli lähellä, mistä kiitos.

Sunnuntaiaamun kaunis aurin-gonpaiste sai aamupuuron syönnin jälkeen sitten loputkin retkeläiset liikekannalle ja pilkkilipun ostoon.

Osalta porukkaa oli jostain syystä pilkkivavat unohtuneet kotiin, mutta onneksi paikalla oli pilkkimestari Gec-Pee lukuisine pilkkineen, joten enemmän amatööritkin pääsivät nykytellen makuun.

Ei ikävä kyllä tullut kahta eikä yhtään kalaa, mutta tärkeintähän ei ole voitto, vaan nauttiminen hyvästä seurasta, upeasta säästä ja kauniista maisemista.

Palkintojen jakoa ja arvontaa odotettiin innolla, josko vaikka tärppäisi matka kauas, mutta koskas sitä köyhää on onnistunut. Ei ainakaan nyt. Palkintojen jaon jälkeen oli aika syödä viimeiset hernekeitot soppykistä ja aloitta leirin purku.

Haikain mielin jäi Kilpisjärvi taakse ja kotimatka saattoi alkaa. Matkalla ei enää hilpeä laulu soinin, vaan aika kului lähinnä torkkussa ja maisemia katsellen. Jopa "ilopillieri" Pussinen pysyi hiljaisena.

Ryytynyt joukko oli viimein puolenyön aikaan perillä, joten kyllä sauna tuntuikin hyvältä. Kaikenkaikkiaan upea reissu ja kuten niin moni sanoiksi puki: ensi vuonna uudestaan.

Juankosken työttömät kysyvät kursseillaan

Riittääkö tämä yksi elämä?

Juankosken Työttömät ry järjesti jäsenilleen maaliskuussa Minä uutena osajana -opintopäivät Rissalan Kievarissa Viitaniemessä. Osallistujia oli kaikkiaan yksitoista. Ensimmäisenä opintopäivänä kurssilaiset syventyivät käsittelemään minuuden löytämistä ja hiljentymistä, aistien uudelleen löytämistä ja itsetunnon kehitystä **Hannele Vuori** ohjaajanaan.

Nuo aiheet toimivatkin oivallisena verryttelynä seuraavalle parvelle, jonka teema oli Elämänpuu -teoksen tekeminen. Kurssille osallistujat suhtautuivat avoimen ennakkoluulottomasti ehdotukseen teosten näyttelystä Juankosken kaupungintalolla.

Elämänpuu -teokset kuvaavat jokaisen kurssilaisen näkemystä omasta elämästään; millaista se on ollut ja millaista sen haaveille

tulevaisuudessa olevan. Omien elämänsä kaarien mietkely osoittautui aika rankaksi tehtäväksi. Ketään se ei kuitenkaan vienyt toimintakyvyttömäksi, siitä osoituksena valmistuneet koskettavat teokset.

Mitä pitempään sinulla on aikaa tutkiskella, sitä enemmän niistä lödat. Ehkä jostain jopa itsesi? Toistää välittyä suurta surua, herkkyyttä, ilon pilkahduksia epäuskon keskellä, tulevaisuuden suunnitelmia, lujaa luottamusta, että elämästä selvää vastoinkäymistenkin kohdatessa, petyksiksi ja turhautuneisuutta, seesteisyyttä ja tasapainoa, epätoivoa ja sekasortoa, tärkeitä ihmissuhteita, hiljentymistä elämän suurten kysymysten edessä, määrätietoisuutta, elämäkokemuksesta juotuava ymmärtämystä, nuoruuden hulluutta...

Varkauden työttömille uudet toimitilat

Työttömien hemesoppa maistui vappuna Varkauden torilla. Työttömät olivat muutenkin mukana vappujuhlassa. Uudet toimitilat on myös yksi kevään ilonaihe. Toiminta uudessa paikassa käynnistyi vapun jälkeen.

Varkauden seudun työttömät ry on saanut uudet tilat, jotka sijaitsevat Kuoppakankaalla Latukatu 14:ssä Varkauden kaupungin vuokraamissa tiloissa. Yhdistys järjestää toimittiloissa säännöllisen päivystyksen. Toimitilojen pinta-ala on noin 150 neliometriä. Toiminta uusissa tiloissa käynnistyi heti vapun jälkeen.

Yhdistys joutui luopumaan entisistä, vapaa-aikakeskuksen kauppakadulla sijainneista toimittiloistaan, koska kaupunki osoitti ne muuhun käyttöön. Työttömien yhdistys joutui jo viime vuoden vaihteessa lopettamaan entisissä tiloissaan toimineen ”kansankuppilan” toiminnan.

Varkauden seudun työttömät myi vappuna Päivönsaarentorilla makkaroituja ja hernekeittoa. Neljä tuntia kypsytettyä keittoa valmistettiin 120 litraa, ja kauppa kävi hyvin. Edellisten kesien tapaan yhdistys pitää kahvilaa Varkauden vesitorin näköalatasanteella työllistäänsä samalla työttömiä.

Yhdistyksen kevätkuukokouksessa hyväksyttiin sääntömuutos, jonka muutti hieman jäseneksi hyväksymisperusteita. Yhdistyksen puheenjohtajana jatkaa **Lea Itkonen**.

”Onko työttömät nyt kuin maattomat ennen?”

Työttömien yhdistys oli mukana myös Varkauden työväen vappujuhlassa, jossa **Leena Salo** esitti työttömien tervehdyksen runomuodossa:

”Onko maamme siis muuttunut näissä vuosissa? Onko itsenäisyytemme pysynyt kuosissa? Onko työttömät nyt kuin maattomat ennen, heitä poljetaanko tullen meidän?”

Vappujuhlassa puhunut kansanedustaja **Kari Rajamäki** muistutti köyhyyden ja syrjäytymisen todellisuudesta, samoin poliittikan vastuusta tässä tilanteessa.

- Uuden hallituksen linjaukset syrjäytymisen, köyhyyden ja toimeentulovaikeuksien kipukohtien korjaamiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa ovat välttämättömiä ja edellyttävät näkyviä tuloksia. Ne, joilla olisi eniten sosiaalisen oikeudenmukaisuuden perusteella vaadittavissa yhteiskunnalta, menettävät uskonsa. Näin syntyy sellaiset poliittiset voimasuhteet, jotka entistä huonommin mahdollistavat korjaustoimet, sanoi **Kari Rajamäki**.

Teksti ja kuva: **Matti Mäkel**

Juankosken työttömien yhdistyksen kurssilla valmistettiin mm. Elämänpuu-töitä. Oman elämän haaveet ja pettymykset käytiin läpi.

Joidenkin kurssilaisten antautuminen tekemisilleen oli niin intensiivistä, että ajan käsite unohtui ja teosta olisi voinut jatkaa loputtomiin. Se motivoikin antamaan näyttelylle nimeksi Riittääkö yksi elämä.

Sillä: riittääkö kaikkien haaveiden ja unelmien toteuttamiseen vain tämä yksi elämä?

Jaana Räsänen
Juankosken Työttömät ry

Jyväskylän työttömien Rantakievari on

Kolmannen sektorin koti

Jyväseudun Työttömät ry:n vuosikokous päätti toimia aktiivisesti LUTAKKO-liikkeessä niin, että 5300 kansalaisen allekirjoittama kansalaisaloite alueen kaavan muuttamiseksi hyväksytään Jyväskylän valtuustossa, jotta työttömät saavat pitää Rantakievarinsa ja taiteilijat sekä nuoret Lutakko-talonsa myös tulevaisuudessa.

Erinomainen paikka kumppanuustaloksi

Rantakievarista tulisi erinomainen koti kolmannelle sektorille, josta niin paljon tänä päivänä puhutaan. Rantakievari on kokonsa, hirsinsä, lastaussiltansa ja kauniin sijaintinsa kannalta erinomainen paikka uudella kumppanuustaloksi, kansalaistaloksi tai kolmannen sektorin kodiksi. Monta kertaa parempi kuin kaupungin esittämä nykyinen biologian laitoksen rakennus.

Esitettyyn rakennukseen pitäisi kaupungin tilapalvelun laskelmien mukaan tehdä noin neljän miljoonan remontti, ennen kuin se voitaisiin ottaa järjestöjen käyttöön. Rantakievarin säilyttämisen ja kaavan muuttamisen hintaa ei kaupunki toistaiseksi ole suostunut laskemaan.

Rantakievari on korjaamattakin käyttökuntoinen, mutta vaatii ulkoseinien maalausta. Järjestöt voisivat kunnostaa sitä RAY:n varoilla ja työllistää samalla jyväskyläläisiä työttömiä.

Työttömien yhdistys on huolissaan EU:n nykyisen ohjelmakauden päätyttyä ensi vuoden vaihteessa siitä, miten nyt erittäin hyvin työttömiä palveleva projekti JYTKY (Jyväseudun Työtä vailla olevien henkilöiden työkuunta ylläpitävä -projekti) ja työväenopiston Työttömien Aktivointi -projektin tuotteet saadaan jatkamaan. JYTKY on työttömien terveysasema, joka on palvellut jo yli 6500 työtöntä.

Työväenopistojen työttömien oma koulutusohjelma on parantanut satojen työttömien elämäntilaa ja työnhakuvalmiutta toimintansa aikana. Parhaillaan selvitetään sitä, voidaanko kyseessä olevat projektit yhdistää uudeksi toimivaksi kokonaisuudeksi ja saada sille rahoitus EU:n uuden ohjelmakauden varoista.

Väliniemi jatkaa puheenjohtajana

Jyväseudun Työttömät ry:n vuosikokous valitsi yksimielisesti

yhdistyksen puheenjohtajaksi edelleen kahdeksi seuraavaksi vuodeksi **Tuulikki Väliniemen**.

Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valittiin: **Vesa Asp, Riita Ekman, Pirjo-Liisa Junttila, Eija Lindberg, Mauno Voutilainen ja Raimo Vilgren** sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet: **Seija Koivukorpi, Irja Berglund, Toini Oksanen, Aimo Hytönen, Kerttu Pennanen** tässä järjestyksessä. Yksi varajäsen kiellettiin kokouksen jälkeen.

Myös hallituksen kausi on viime vuonna hyväksytyt uusien sääntöjen mukaan kaksivuotinen. Vuosittain puolet hallituksen jäsenistä on erovuorossa. Ensimmäisenä vuonna, siis ensi keväänä, erovuoroisuuden määrää arpa.

LISÄTIETOJA:

Puheenjohtaja
Tuulikki Väliniemi
puh. 0400-540244, 014-243037
Toiminnanohjaaja
Raili Törmäkangas
puh. 014-635470, 014-635230

Omaehtoista toimintaa Asikkalassa

Yhdistyksemme, joka perustettiin 23.01.1997, vietti jonkin aikaa sitten kaksivuotis syntymäpäivää sekä samalla vietettiin uusien tilojen avajaisia.

Syyskuusta 1996 kokoonnuimme seurakuntakeskuksessa kerran viikossa ”Torstai-tuvassa” keskustelemaan kahvikupposen ääreen työttömyydestä ja siitä selviytymisestä.

Itse olin jäänyt pois pankin oravanpyörästä joulukuussa 1995 ja kiinnostuin työttömien toiminnasta sekä ihmisistä työttömyyden takaa. Oli aika lähteä etsimään jotakin muuta. Koin työttömyyden suurena haasteena, sekä myös mahdollisuutena uuden löytymiseen.

Seurakuntakeskuksessa oli tammikuussa 1996 tilaisuus: työ, työttömyys ja ihmisarvo. Tämä tilaisuus vei askeleen eteenpäin, jäin mm. pohtimaan ihmisarvoa ja kuinka se ansaitaan vai ansaitaanko se.

Sain itselleni keväällä 1996 ystäväni kautta ”työparin”, joka oli valmistunut diakonissaksi vuoden vaihteessa ja hänkin sillä hetkellä työtön. Mietimme, mitä voisimme tehdä omalta kohdalta asioiden parantamiseksi myös omassa kunnassamme.

Kävimme tutustumassa työttömien toimintaan Lahdessa, Hollolassa, Tampereella sekä myöhemmin myös Orimattilassa ja Heinolassa.

Tuli aika perustaa oma yhdistys

Niinpä tuli aika, jolloin olimme perustamassa työttömien yhdistystä Asikkalaa, jossa siinä vaiheessa oli noin 670 työtöntä. Näille kaikille

lähetimme kutsukirjeen perustavaan kokoukseen, johon tuli noin sata osallistujaa.

Tästä jatkettiin kokoontumisia edelleen seurakuntakeskuksessa Torstai-tuvan nimellä. Asikkalan kunnalta saimme liikuntahallin salivuoron käyttöömm.

Maaliskuussa 1997 saimme paikalliselta osuuspankilta käyttöömm toimittilat, joista kesäkuusta alkaen maksoimme pientä vuokraa. Tämä tila on toiminut työttömien kohtaamispaikkana, jossa järjestimme englannin- sekä atk-kerhoa.

Teimme patikkaretkiä, uintiretkiä, järjestimme pilkkikilpailut, osallistuimme kunnan ympäristön siivoustalkoisiin. Järjestimme pari kuukautta vapaaehtoisvoimin keuhkokuumeesta työttömien ruokailua seurakuntakeskuksessa. Maalasiimme talkoilla kunnan varaston, johon suunnittelimme siinä vaiheessa kudontapajaa.

Elokuusta 1997 alkaen saimme palkattua toiminnanohjaajan. Tämän mahdollisti kunnan tuki sekä silloiselta työvoimapiiriltä saamamme omatoimisuusavustus. Vuoden 1998 alusta yhdistyksemme sai Raha-automaattiyhdistykseltä avustuksen toiminnanohjaajan palkkaamiseen.

Syyskuussa 1997 aloitimme järjestää aktiivisen työttömien aloitteesta koululaisten iltapäiväkerhoa, johon syntyi tarve kunnassamme. Tähän toimintaan saatoimme työllistää vetäjäksi tämän idean saaneen pitkäaikaistyöttömän sekä toisen harjoittelijaksi. Tämän toiminnan järjestämisestä saimme olla juhlimassa presidentin itsenäisyysvastaanotolla 6.12.1998.

Vuoden 1998 alusta alkaen yhdistyksemme aloitti kierrätyskeskuksen pitämisen kunnan omistamissa tiloissa. Tähän saimme työllistettyä jälleen yhden pitkäaikaistyöttömän. Kierrätyskeskus toimii myös sosiaalisen kohtaamispaikkana. Kierrätyskeskuksessa paikka on myös harjoittelijalla.

Kierrätyskeskuksen tiloihin saimme perustettua kudontapajan, johon meillä oli jo valmiit kahdet kangaspuut. Moni on jo kutonut näillä puilla ensimmäisen poppanan sekä maton, ja saanut kokea onnistumisen iloa uuden oppimisen kautta.

Tekemällä itse voimme vaikuttaa

Kaiken tämän kokemuksen perusteella voin rohkaisuna sanoa, että olemalla rehellinen itselle ja avoin elämälle sekä tekemällä itse valintoja, voimme myös vaikuttaa tulevaisuuteemme.

Tarkoitukseni on myös tällä kirjoituksella kiittää kaikkia työttömien yhdistysten jäseniä sekä myös muita yhteistyökumppaneita siitä työstä, mitä voimme olla tekemässä ihmisarvoisen elämämme parantamiseksi. Kumppanuudessa on ideaa.

Asikkalan Työvoimareserviläiset
Riitta Ojala
toiminnanohjaaja

Työttömien kyselytunnille toivottiin jatkoa

Työttömyyseläkeputkesta tulee syksyn kuuma asia eduskunnassa

Noin 60 työttömien yhdistysten ja TVY:n edustajaa kävi juhannuksen edellisellä viikolla eduskunnassa kyselemässä kansanedustajien ja eduskuntaryhmien mielipiteitä työttömiä koskettaviin ensi vuoden budjetin yhteydessä esiin tuleviin asioihin.

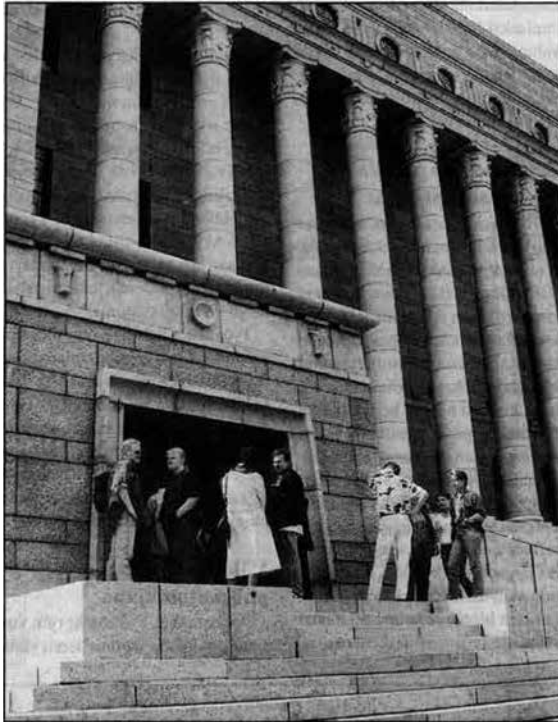
Ykkösasiaksi ylitse muiden nousi työttömyyseläkeputki ja sen mahdollinen katkaiseminen, jota erityisesti kokoomus valtiovarainministerinsä suulla on ollut ajamassa. Niinpä tapaamisesta olivatkin poissa kokoomuksen edustajat. Paikalla oli kaikkien muiden puolueiden edustajia vaihteleva määrä, tapaamisen aikana yhteensä 45.

Muita työttömien esille ottamia asioita olivat työttömyysturvan kertymäaika, ikääntyneiden työttömiä työllistämismenot sekä työttömyysturvan jatkumiseen oikeuttava lisäpäiväoikeuden ikäraja.

Yksimielisyys putken puolesta

Kaikki työttömien kyselytunnilla olleet kansanedustajat olivat työttömyyseläkeputken säilyttämisen kannalla, sillä korvaavaa järjestelmää ei ole kehitteillä, puhumattakaan että ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien työmarkkinat olisivat parantuneet tai parantumassa, ei varsinkaan autoituvilla syrjäseuduilla.

Monet kansanedustajat toivovatkin työttömiltä ulkoparlamentaarista tukea, että uhkaava ja tuhoisa suunnitelma saataisiin torjuttua.

Työttömät ovat käyneet usein kansanedustajien puheille, kuten tässä kuvassa pari vuotta sitten. Tällä kertaa puhutti työttömyyseläkeputki.

Erityisesti toivottiin työttömien liikkeen ja ammattiyhdistysliikkeen yhteistä esiintymistä. Samalla muistutettiin, että järjestelmä on pääosin työmääränsä puolesta rahoittama.

Kansanedustajat **Tero Rönni** (sd) ja **Kari Utila** (vas.) olivat

valmiit tekemään asiasta hallituskysymyksen. Oppositioita edustava **Mauri Pekkarinen** (kesk.) kannatti ajatusta ja sanoi vasemmistolion olovan ratkaisijan paikalla, sillä hallitusta ei noin vain hajoteta.

- Löytyykö 20000 työtöntä osoittamaan mieltään asian puolesta,

kysyi **Mikko Immonen** (vas.) työttömien näin julkista tukea eduskuntakamppailulle.

Marjatta Stenius-Kaukonen (vas.) huomautti, että hallitusohjelmassa ei ole mainintaa putken katkaisusta. Tapaamisessa kävi myös ilmi, että valtiovarainministeri **Sauli Niinistö** on antanut ymmärtää putken katkaisun tulevan alkusyksystä asialistalle riippumatta siitä, mitä **Kari Puron** johtama komitea asiasta lausuu.

Elämän ja kuoleman kysymys työttömille

TVY:n puheenjohtaja **Lea Karjalainen** sanoo työttömien liikkeen kentän pitävän työttömyyseläkeputken kohtaloa elämän ja kuoleman kysymyksenä, sillä järjestelmän lopettamisen sosiaaliset seuraukset olisivat arvaamattomat, todennäköisesti myös yhteiskunnalle taloudellisesti kalliimmat.

Sosiaali- ja terveystieteissä eikä muuallakaan ole tiivistä teltty mitään arviota putken katkaisun vaikutuksista, joten vaatimukset

perustuvat yksinomaan valtiovarainministeriön virkamiesten taskulaskinpuuhailuun.

Lea Karjalainen muistuttaa työttömyyseläkepäätösten olleen rajussa laskussa, sillä kun vuonna 1987 työttömyyseläkkeellä oli yli 69000 kansalaista, vastaava luku kymmenen vuotta myöhemmin oli vajaat 45000.

Tilastoja kasvattaa myös työntekijöiden suosima käytäntö, jossa työkyvyttömyyseläkkeen sijasta vajaakuntoiset työntekijät ohjataan työttömyyseläkkeelle.

Toisin sanoen työttömien syyllistäminen nykyisistä luvuista on perustetonta. Niin kauan kuin ikääntyneiden työmarkkinat eivät kohene tai työttömyyseläkeputkea korvaavaa järjestelmää ei tule, pitävät työttömät kiinni nykyisestä järjestelmästä, joka kohtuullisin kustannuksin on estänyt lukematonta sosiaalisia, taloudellisia ja inhimillisiä katastrofeja.

Hannu Oittinen

HeTy työttömyysturvan kerymästä

Helsingin Työttömät ry eli HeTy on kritisoinut työttömyysturvan kertymäajan pidentämisaikaita 10 kuukaudesta 12 kuukauteen, sillä jo nykyiselläänkin työssäoloehdon täyttyminen on monilla ammattialoilla, ikäryhmissä ja maan eri alueilla äärimmäisen vaikeaa.

HeTy toteaa, että hankkeen tavoitteena ei ole niinkään keskivertotyöläisen aseman heikentäminen, vaan niiden, joiden syystä tai toisesta on vaikeaa pysytellä normaaleilla työmarkkinoilla, ammatinsa menettäneet, ne, joiden uudelleen kouluttaminen on kallista, iän myötä osan työkyvystään menettäneet, terveydellisistä ongelmista kärsivät sekä sosiaalisesti sopeutumattomat.

- Heistä luotaisiin halpatyömarkkinat, jotka olisivat lähes kenen tahansa käytettävissä ilmaiseksi tai lähes ilmaiseksi. Ikääntyneet pitkäaikaistyöttömät saisivat tästä "kolmannen sektorin" työstä 5117 markkaa kuukaudessa. Tästä summasta määritettäisiin uusi ansiosidonnainen (noin 3550 mk/kk) seuraavaksi kahdeksi vuodeksi, toteaa HeTy.

TVY pyrkii toiminnallaan edistämään yhteiskuntaa, jossa jokaisella kansalaisella on oikeus työhön, joka täyttää seuraavat vaatimukset:

- työstä saa palkan, jolla pystyy elättämään itsensä ja perheensä
- työ on yhteiskunnan kannalta hyödyllinen
- työ tuo tekijälleen arvostusta yhteiskunnassa
- työ auttaa luomaan kontakteja toisiin ihmisiin

Täystyöllisyys

Täystyöllisyydestä huolehtiminen on lailla säädettävä valtiollinen velvollisuus. Uuden hallituksen keskeisin tavoite tulee olla pyrkimys täystyöllisyyteen.

Työllisyyspolitiikka

Työttömien työllistyvyyden kohottaminen rinnalla olisi kiinnitettävä huomiota epäkohtiin tarjolla olevien töiden sisällössä, työn organisoinnissa ja työehdoissa pohdittaessa, miksi työ ei löydy tekijänsä.

Työpaikkojen luominen:

Työllisyyspolitiikan keskeisin tehtävä on luoda työpaikkoja, jotka täyttävät kohdassa 1 mainitut kriteerit. Lähtökohtana on myös pidettävä sitä, että lähes jokainen

TVY:n hallitus esittää:

Työttömien tavoitteet uudelle hallitukselle

ihminen on hyödyllinen, kun hänelle löydetään ja/tai hänelle räätälöidään hänen edellytyksiään vastaava työpaikka.

Työllisyyttä edistävä koulutus: Koulutuksessa tulisi keskittyä valmentamaan työttömiä työnhakijoita sellaisille ammattialoille, joilla jo on tai tulee olemaan puutetta työvoimasta. Koulutusta koulutuksen vuoksi tulee välttää. Tällä ymmärrämme myös sellaista koulutusta, joka ainoastaan muuttaa työttömien työnhakijoiden järjestystä työnhakijoiden jonossa.

- Työllisyyskoulutukseen osallistuminen tulisi perustua vapaaehtoisuuteen ja yhteisesti sovittuun työnhakusuunnitelmaan.

- Koulutuksen tason on kiinnitettävä riittävästi huomiota. Heikolla koulutuksella tuhlaataan valtion resursseja ja aiheutetaan työttömille työnhakijoille joko turhautumista tai virheellistä kuvaa osaamisensa tasosta.

Tukityöllistäminen:

Tukityöllistämisen päätarkoituksena tulee olla työttömän työnhakijan ohjaaminen takaisin ns. normaaleihin töihin normaaleilla työmarkkinoilla. Kuitenkin tulee aina olemaan ryhmiä ja yksittäisiä henkilöitä, jotka vammaan tai haitaan vuoksi ovat riippuvaisia jatkuvasta tuesta työllistyäkseen. Tukityö voi myös olla perusteltua töissä, joista on selvästi yhteiskunnallista hyötyä, mutta jota kukaan ei ole valmis rahoittamaan esim. niiden alhaisen taloudellisen tuottavuuden takia.

Tukityöllistämisen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- tukityöllä ei saa synnyttää työehtojen osalta "toisia työmarkkinoita"
- tukityöllä ei saa aiheuttaa epätervettä kilpailua yksityisen sektorin kanssa, eikä näillä töillä tule korvata valtion tai kuntien tarjoamia palveluja "pakotettaita", eli töitä, joihin työtöntä työntekijää

pakotetaan päivärahana tai työmarkkinatuen menetyksen uhalla

- yhdistelmätyöjärjestelmän vaikutuksista on tehtävä selvitys, jossa ennen kaikkea kiinnitetään huomiota siihen, kuinka järjestelmän vaikutus:

- työttömien ohjaamisessa tarkoin normaaleihin töihin
- tai laimautumiseen ja pysyvään jäämiseen toisille työmarkkinoille
- työttömien tulotasoon, arvostukseen ja sosiaalisiin kontakteihin

Veropoliittikka

TVY odottaa uudelta hallitukselta veropoliittisia muutoksia, joiden avulla työ tuotantotekijänä pärjää nykyistä paremmin kilpaillussa sitä korvaavien tuotantopanosten kanssa. Ennen kaikkea on kiinnitettävä huomiota verotuksen painipisteen siirtämiseen työn verotuksesta pääoman ja luonnon resurssien käyttöön sekä kulutuksen verotukseen.

TVY esittää, että uusi hallitus:

- nostaa pääomatulojen verotuksen eurooppalaiselle keskitasolle

- tekee aloitteen kansainvälisten valuuttasiirtojen verotuksen (Tobin tax) käyttöönotosta kaikissa EU-maissa.

- siirtää osan työn verotuksesta ympäristön kuormituksen verotuksen puolelle

- tekee aloitteen EU:ssa työn sivukulujen vähentämiseksi ALV-alaisesta liikevaihdosta

- työttömyysturva rinnastetaan verotuksessa palkkatuloon

TVY pitää tärkeänä, että verotukseen tehtävät muutokset eivät kavenna vaan päinvastoin vahvistavat verotuspohjaa.

Sosiaalipoliittikka

Sosiaaliturvaan kohdistuvat heikennykset on lopetettava. Leikkaukset ensisijaisesti toimeentuloturvaan, esim. työttömyysturvaan aiheuttavat välittömästi vastavan lisäkustannuksen viimesijaisessa tuessa eli toimeentulossa. Lisäksi nämä aiheuttavat tulevaisuudessa kasvavaa rahoitustarvetta jollain muulla sektorilla kuten esim. terveydenhuollossa.

Nälkä pois rikkaasta Suomesta!

Noin 60 työntöntä, muuta kansalaisaktivia ja kirkon työntekijää kokoontui Kangasalan Ilkossa. Päävartimus päättäjille oli työttömyyden ja nälän ottaminen tosissaan ja siitä seuraavat poliittiset päätökset ja teot.

Kangasalan Ilkon kurssikeskussa huhtikuussa kokoontuneet pirkanmaalaiset työttömät, muiden kansalaisjärjestöjen aktiivit ja heidän kanssaan työskentelevät kirkon työntekijät vetoavat Suomen hallitukseen, että se katsoisi yhteiskuntaa myös työttömien ja pienituloisten näkökulmasta.

Kun hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen nostaa työssäkäyntiaste 70 prosenttiin eli luoda maahan noin 200000 uutta työpaikkaa, tulisi työttömien yhdistykset ja muut kansalaisjärjestöt hyväksyä täysivaltaiseksi yhteistyökumppaneiksi näihin työllistämistalkoisiin.

Nälkä on tosiasia

Erityisesti toivotaan, että ennen eduskuntavaaleja julkaistu laajapohjaisen Nälkäräyhmän kannanotto otetaan todesta ja ryhdytään toimiin nälän ja leipäjonon poistamiseksi suomalaisesta yhteiskunnasta. Ei niin, että ruoan jakelu lopetettaisiin, vaan niin, että leipäjonon tarve poistuisi ja

kansalaiset voisivat tulla toimeen palkallaan ja sitä tukevilla sosiaalisilla tulonsiirroilla. Esimerkiksi yleisen koronalennuksen tuoma liikkumavara valtion budjetissa on käytettävä niin, että kansalaisten hätä lievittyy ja jatkuvan avun tarve vähenee.

Kaikille hyödyllistä työtä

Työttömät ja kirkon työntekijät edellyttävät, että nykyiset tukijärjestelmät pidetään pystyssä niin kauan kuin on tarvetta. Samanaikaisesti on suuntauduttava todelliseen uusien työpaikkojen luomiseen, sosiaalisesti kestävään työllistämiseen ja sitä tukevaan mielekkääseen koulutukseen. Koko yhteiskunnan pitää ottaa tavoitteekseen ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys vaihtoehtona markkinoiden ylivallelle, joka on monien nykyisten ongelmien syy.

Kuntien pitää tuntea vastuuta asukkaistaan, ennenkaikkea koulunsa päättäneistä nuorista takaamalla

heille työtä ja ammatillista koulutusta. Uudet työttömien sukupolvet tulevat sekä kunnille että koko yhteiskunnalle huomattavasti kalliimmiksi kuin sijoittaminen työhön ja koulutukseen. Myös osuuskuntia ja muita työttömien omia työllistämiskeinoja sekä kansalaisaktiivisuutta ja vastuuta omasta asuinympäristöstä tulee kannustaa ja tukea.

Markkinat hallintaan

Ilkossa kokoontuneet eivät suostu enää olemaan markkinavoimien syrjäyttämiä, arvottomia ihmisiä. Markkinat on saatava ihmisten hallintaan. Vetoamme maan hallitukseen, eduskuntaryhmiin, kuntiin, kirkon johtoon, ammattiyhdistysliikkeeseen, työttömien yhdistyksiin ja muihin kansalaisjärjestöihin, että yhteiskunnan kaikilla tasoilla ryhdytään yhdessä toimiin tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kirkolta odotetaan käytännön toimia piispojen julkaiseman Kohti yhteistä hyvää -kannanoton mukaisesti.

YEH-projekti & tutkijan näkökulma

Valtakunnallinen työttömien yhdistys TVY:N projekti ”Yhteistyöllä elämä hallintaan” työmarkkinoilta syrjään jääneille työttömille on kohta toiminut vuoden. Kahdeksalla paikkakunnalla (Vantaa, Kankaanpää, Jämsänkoski, Joensuu, Kokkola, Iisalmi, Kajaani, Sodankylä) on virinnyt monenlaista toimintaa paikallisten tukihenkilöiden ja heidän rakentamiensa yhteistyöverkostojen avulla. Projektin pilkeryhmissä ja erilaisissa teemaryhmissä on mukana jo pitkälti toistatuhatta työntöntä.

Pääasiassa ikääntyneitä

Mukaan ovat tulleet erityisesti muun tyyppisestä työttömille tarkoitettua toiminnasta syrjään jääneet ihmiset. Lähes puolet osallistujista on työmarkkinoilla ikänsä vuoksi heikommin pärjääviä yli 50-vuotiaita, vaikka joillakin paikkakunnilla toimintaa suunnataankin painotetusti nuoriin ikäryhmiin.

Työllistymistä vaikeuttaa myös se, että ammatillinen koulutus puuttuu kahdelta kolmesta mukana tulleelta henkilöltä. Reilusti yli puolet on ollut elämänsä aikana työttömänä enemmän kuin viisi vuotta ja joka viides jopa yli kymmenen vuotta. Miltei kahdella kolmesta myös nykyinen työttömyys on kestänyt yhdenjakoisesti yli kaksi vuotta.

Elämä on koetellut lisäksi ihmisiä, sillä yksi kolmesta mukanaolijasta on eronnut. Puolella on ongelmia terveytensä ja samalla työkykyisyytensä kanssa.

Räätälöityjä teemaryhmiä

Monenlaiset elämästä ja erityisesti työhön pääsyä vaikeuttavat tekijät kasautuvat. Siksi projektimuotoinen tukitoiminta työttömien itsensä piirissä on erittäin tarpeellista.

Pilkeryhmissä on mahdollista irtautua arjen puristuksesta viikoksi hakemaan uutta voimaa itsestään, ohjatusta liikunnasta ja ennen kaikkea toisten samassa asemassa olevien yhteisestä tuesta, joka kantaa kotipaikkakunnalla myös jatkossa.

Teemaryhmiä rakennetaan räätälöidysti ryhmäläisten kiinnostusten mukaan ruoanlaitosta sähkön pelaamiseen tai keskusteluun kriisistä selviytymisestä.

Apua saa myös viranomaisverkoston sokkeloissa pärjäämiseen.

Elämään tulee uusia ulottuvuuksia

Elämänhallinta tuntuu vaikealta ja kaikkien arjen vaikeuksien keskellä jopa mahdottomalta saavuttaa. Projektin toiminnassa se konkretisoituu siten, että osallistuja voi löytää uutta mielekästä toimintaa, toisiaan tukevia kontakteja kanssaihmiisi ja ennen kaikkea tulee lähteneeksi neljän seinän sisältä muiden joukkoon.

Samalla voi huomata, että elämässä voi olla muitakin ulottuvuuksia, kuin tavallinen harmaa arki sisältää. Parhaimmillaan voi saada kipinän ihan uusiin asioihin omassa elämässä.

Tulieluisia tukihenkilöitä

Projekti vaikuttaa hyvin toimivalta. Paikkakunnilla on tehtävänsä vahvasti sitoutuneet ”tulieluiset” tukihenkilöt vetämässä toimintaa. Myös yhteistyötahoja on löytynyt lupaavasti. Projekti onkin mahdollista kehittää edelleen turvaamalla paikallisesti mahdollisimman itsenäinen toimintavapaus.

Ihmisten elämä ja sen hallinta todellistuu omassa konkreettisesti elämisen ympäristössä ja sen suomien mahdollisuuksien puitteissa. Näitä mahdollisuuksia projekti voi osaltaan luoda ja tukea. Myös uusien toimintamuotojen ja -kokeilujen työstäminen on tärkeä sitoa ihmisten omiin toimintaympäristöihin.

”Antaisiin enemmän paikallista vastuuta”

Jos tutkijana olisi mahdollista ohjata projektin kulkua, niin kiinnittäisin vahvasti huomiota projektin johtamiseen antamalla vastuuta selkeästi paikallisille tukihenkilöille. Samalla suuntaisin paikallisesti satojen työttömien kanssa työskenteleville tukihenkilöille tukea yhteisellä koulutuksella ja ryhmätyönohjauksella, jotta he jaksaisivat uudenlaisia mahdollisuuksia. Tämä tuki koituu lopuksi työttömien hyväksi paikkakunnilla.

Anneli Pohja
Lapin yliopisto

Ruokakorin
hinta
100 mk

Kotimaisen elintarviketeollisuuden työntekijöiden palkkojen ja sosiaalkulujen osuus 100 mk ruokakorin hinnasta

6,29 mk

Arvolisäveron osuus

14,53 mk

Lähde: Ruokakorin teollisuustilasto, laupen osuudet otettu 2013

Eurotyöttömät liikkeellä oikean

Työttömät marssivat Hervannassa

Työn puolesta, leipäjonoja vastaan!

Hervannan työttömien yhdistyksen varapuheenjohtaja Ari Sipponen veti pirkanmaalaisten työttömien euromarssia Hervannan torin ympäristössä. Kihniöstä tullut viesti jatkoi Viitalan kautta kohti etelää.

Osana eurooppalaista työttömien liikettä marssivat työttömät kautta Suomen keräten nimiä vetoomukseen oikean työn ja oikean palkan puolesta. Sekä suomalaisten että muiden eurotyöttömien vetoamukset luovutettiin kesäkuun alkupuolella Kölnissä sinne kokoontuneelle EU:n huippukokoukselle.

Suomessa nimiä kerättiin paperirulliin, mutta myös Lapista liikkeelle lähteneeseen porontaljaan, joka oli mukana myös Hervannan tapahtumassa. Taljaan oli kirjoitettu suomeksi ja englanniksi mm. ”oikeaa työtä oikealla palkalla”, ”ihmisarvo meille” sekä ”optiot muutettava työpaikoiksi”.

Työtä ja leipää, ei leipäjonoja

Mukana oli parikymmentä työttömien aktiivia eri puolilta Pirkanmaata, kaukaisimmat Mäntästä ja Viialasta. Porukkaa veti Hervannan seudun työttömien varapuheenjohtaja **Ari Sipponen** panhuiluineen. Keskeinen tunnusmarssin banderollissa oli ”työtä, ei leipäjonoja”.

Tilaisuuteen oli pyydetty kaikki Pirkanmaan EU-vaaliehdokkaat, mutta vain kolme heistä oli paikalla. Työttömien ja euroehdokkaiden välillä syntyi keskusteluja ennen kaikkea työttömyydestä ja työllisyydestä.

Työllisyysvastuuta vältellään kaikkialla

Työttömät kyselivät esimerkiksi, mitä aiemmille vetoamuksille on tapahtunut. Vastausten mukana kansalliset hallitukset - Suomi mukaan lukien - eivät ole olleet halukkaita toteuttamaan edes EU:n vähäisiä työllisyysuusioksia. Työllisyysasioissa EU ja eri maiden hallitukset näyttävät piiloutuvan toistensa selän takse, jolloin kukaan ei ota todellista työllisyysvastuuta.

Teksti ja kuva:
Hannu Oittinen

Terttu Huttu-Juntunen työttömien tapahtumassa

Pelkkä talouskasvu ei poista työttömyyttä

Eurooppalaisen työttömien marssin osanottajille Suomussalmen torilla puhunut kunnan sosiaali-johtaja **Terttu Huttu-Juntunen** totesi, että työttömyydestä näyttää tulleen pitkäksi aikaa läntisen Euroopan vitsaus: EU:n alueella on yli 50 miljoonaa työttömää.

- Poliitikot ovat tämän ongelman edessä neuvottomia. Pelkkä talouskasvu, joka toki on tärkeä ja joka on Suomessa jatkunut jo vuosikausia, ei ole toistaiseksi pystynyt edes puolittamaan työttömyyttä.

Työtä joko liikaa tai ei ollenkaan

Huttu-Juntunen mukaan suuri paradoksi on siinä, että ne, jotka ovat työssä, tekevät työtä enemmän kuin koskaan, jopa uupumiseen asti, samalla, kun osa väestöstä on toimeettoman.

Työn jakaminen useamman työntekijän kesken olisi yksi keino, joka auttaisi sekä työssä olevia että työttömiä, mutta tästä eivät poliitikot enempää kuin työmarkkinajärjestötkään etenkin työnantajapuolella ole olleet kiinnostuneita, sanoi Huttu-Juntunen.

Hän totesi työn jakamisen edistyneen, mutta kovin pienin askelin ja hitsasti. Valtiovalta voisi puhujan mielestä edistää ja tukea halutessaan työn jakamista ja työajan lyhentämistä väkkaapa verotuksellisin keinoin.

- Istuva hallitus on ottanut tavoitteekseen työllisten määrän nostamisen 70 prosenttiin. Tämä edellyttää noin 50000 uuden työpaikan syntymistä vuosittain. Tavoite ei liene mahdoton, totesi

Huttu-Juntunen.

Hän totesi, että Kainuun näkökulmasta katsottuna uudet työpaikat syntyvät pääasiassa kasvukeskuksiin, joissa työttömyyden lasku on tähänkin saakka ollut nopeinta. Niinpä maahan on syntynyt Kainuun kaltisia korkean työttömyyden alueita.

Nyt tarvitaan järeitä keinoja

Huttu-Juntunen mukaan nyt tarvittaisiin todella järeitä keinoja muuttoliikkeen hillitsemiseksi, syrjäseutujen työllisyyden parantamiseksi, jotta väki ei pakkautuisi ruuhkautuviin ja palvelujen puutteesta kärsiviin kasvukeskuksiin.

Eurooppalaisille valtiollisille päättäjille viestiä vieville työttömille sosiaalijohtaja Tenta Huttu-Juntunen totesi, että työllisyyden hoitoon ei ole yhtä ja arnoaa keinoa.

- Tarvitaan monenlaisia keinoja: tarvitaan talouskasvua ja perinteisiä työvoimapolittisia keinoja, kuten erilaisia tukimuotoja ja koulutusta. Tarvitaan yritysten sijainnin ohjausta alueellisten erojen tasaamiseksi, tarvitaan kuntien aktiivista työllistämispolittikkaa, tarvitaan yhdistyksiä ja työmarkkinajärjestöjä, Huttu-Juntunen sanoi.

Alueellisesta työllistämismallista hän mainitsi esimerkkinä Lex-Kainuu -hankkeen, joka vihdoinkin näyttää lähtevän käyntiin.

- Lopuksi, hyvät ystävät, tarvitaan työttömien oman aktiivisuutta, kuten muuan työtön kerran osuvasti sanoi ”harvoimpa sitä kotiin tullaan työtä tarjoamaan”. Pitäkää huolta itsestänne, omasta ammatitaidostanne ja osaamisestanne.

Oikeaa työtä oikealla palkalla!

Työttömien Eurooppalaisen marssin tapahtumassa Suomussalmella puhunut Yia-Kainuun Työttömien yhdistyksen toiminnanohjaaja **Reino Laitinen** totesi, että työttömien oloissa ei ole tapahtunut juurikaan muutosta verrattuna kahden vuoden takaiseen aikaan, jolloin vastaava marssi järjestettiin edellisen kerran.

Työtä, palkkaa, tasavertaisuutta

- Nyt vaadimme oikeaa työtä ja oikeaa palkkaa, jolla voi elättää itsensä ja perheensä. Vaadimme myös työttömille tasavertaista koh-

telua verotuksessa palkansaajien kanssa, samoin työttömille oikeutta saada omat edustajansa työvoimatoimikuntiin ja TE-keskusten neuvottelukuntiin.

- Yhdistelmätuella palkkatuille tulee olla oikeus työssäoloehdon karttumiseen koko työssäoloajalta, tivistä Reino Laitinen työttömien keskeiset vaatimukset.

Tämä porontalja lähti Lapista ja Tampereelle tultaessa nimiä ja tunteksia oli kertynyt paljon.

työn ja oikean palkan puolesta

Eurooppalaiset työttömät marssilla Kölnissä

”Työttömyyttä, syrjäytymistä ja välinpitämättömyyttä vastaan”

Työttömien Eurooppalaisen marsin päätapahtumassa Kölnissä oli Suomesta noin 40 hengen joukko kertomassa terviset EU:n päättäjille. Suomalaisen päätunnus oli ”oikeaa työtä oikealla palkalla”. Kotimaassa viestit kulivat pohjoisesta etelään saakka. Matkan varrella kerättiin nimiä työllisyystunnuksen puolesta.

Työttömien Eurooppalaisen marsin Suomen osuus lähti liikkelle 3. toukokuuta neljältä paikkakunnalta eli Rovaniemeltä, Oulusta, Vaasasta ja Kuhmosta.

Marssi eteni läpi Suomen paikallisten työttömien yhdistysten organisoimana; valtakunnallisesti tapahtuman järjestäjänä toimi Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY, joka on Euroopan työttömien järjestön EU:n jäsenjärjestö.

Eurooppalaisen marsin päätapahtuma järjestettiin tällä kertaa EU:n huippukokouksen pitopaikassa Kölnissä 29. toukokuuta. Suomesta tapahtumaan osallistui noin 40 henkilöä eri puolilta maata, kaukaisimmat Sodankylästä saakka. Matka tehtiin linja-autolla Etelä-Ruotsin ja Tanskan kautta Saksaan, ja matka kesti yhteensä seitsemän päivää.

Työtä, rauhaa, ihmisoikeuksia

Kölniin oli saapunut arviolta 70000 mielenosoittajaa Euroopan eri maista. Marsin muotoutuminen alkoi puolelta päivin Rudolfplatzissa Kölnissä. Marsille osallistui eri puolilta Eurooppaa monenlaisia kansalaisjärjestöjä, jotka vaativat

tunnuksissaan mm. ihmisoikeuksien edistämistä ja työttömyyden alentamista.

Suurena huolenaiheena oli Jugoslavian tilanne ja Naton osallistuminen sotatoimiin. Marsilla olivat esillä myös teemat rauhan, ystävyyden ja kansainvälisyyden puolesta. Suomalaiset vaativat oikeata työtä oikealla palkalla, sillä nykyisillä työllistämisenpiteillä järjestetyistä töistä saatu palkka ei riitä kohtuulliseen toimeentuloon.

Työllisyys on kirjattu EU:n tavoitteisiin

Eurooppalaisen marsin päätapteenä oli tällä kertaa EU:n huippukokouksen pitopaikka Köln. Kaksi vuotta sitten marssi keräsi Amsterdamin kaduille noin 30000 mielenosoittajaa Euroopan eri suunnilta esittämään vaatimuksensa EU-maiden hallitusten edustajille työllisyyden ottamiseksi EU:n ykkösaiheeksi ja ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Amsterdamin huippukokouksessa kesäkuussa 1997 jäsenvaltiot päättivät sisällyttää uuteen perustamis-sopimukseen erityisen työllisyyttä koskevan luvun. Työttömyyden alentamisesta tuli siten virallisesti yksi Unioinin päätavoitteista.

Amsterdamin huippukokouksen hyväksytyn sopimuksen teksti ei sen sijaan sisällä luetteloa Euroopan kansalaisille taatuista ihmisoikeuksista.

Kuitenkin sopimusta on pidettävä edistysaskeleena, joskin pienenä, tiellä kohti ihmisoikeuksien takaamista Euroopan kansalaisille, sillä siinä EU sitoutuu edistämään ihmisoikeuksia.

Sopimuksen kolmastoista artikla antaa Euroopan Neuvostolle mahdollisuuden puuttua jäsenvaltioissa ilmenevään kansalaisten syrjintään, johtuipa se sitten sukupuolesta, rodusta, etnisestä taustasta, uskonnosta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta.

Marssin tunnukset huomioitiin laajasti

Marssin ajankohta EU:n huippukokouksen läheisyydessä, sen kansainvälisyys ja laajuus takasivat tapahtuman huomioimisen eurooppalaisissa tiedotusvälineissä. Näin ollen marsin osallistuvien kansalaisryhmien vaatimukset saivat laajaa julkisuutta ja myötäätuntoa.

Seija Kyllönen
Kuhmon Työttömien Yhdistys ry

Yhteiset ongelmat yhdistävät Eurooppaa

Ehdin toimia europarlamentissa kansanedustajana kaksi ja puoli vuotta, syksystä 1996 maaliskuuhun 1999. Ennen kaikkea sanoisin, että käsitykseni Suomen paikasta Euroopassa vahvistui, samoin kuin käsitys yhteistyön välttämättömyydestä.

Kaikkialla Euroopassa taistellaan paljon samantyyppisten ongelmien kanssa. Jokaisella maalla ja alueella on Euroopassa omat erityisongelmansa: Etelä-Euroopassa viininviljely on tärkeä ja olennainen asia, Suomelle taas suhteet Venäjään ja pohjoiset olosuhteet maatalouden kannalta ja niin edelleen.

Erityisolaja ja yhteisiä ongelmia

Yhteisiä tekijöitä ja huolenaiheita on kuitenkin ratkaisevasti enemmän. Melkein kaikissa EU-maissa on 90-luvulla harjoitettu leikkauksiin perustuvaa säästöpolitiikkaa, ja talouserojen kasvua on vaikeaa hallita. Puhtaan ruoan kysymykset innostavat kaikkialla.

Mitä enemmän olenkin keskustellut eri EU-maista olevien ihmisten kanssa, sitä vakuuttuneemmaksi olen tullut siitä, että suuria, rajat ylittäviä ongelmia - niin ilmansaasteita, syrjintää kuin vaikkapa ahneutta - vastaan on taisteltava yhdessä. Yksin ei pieni Suomi voi pärjätä.

Etäisyyttä ja rötösherroja

Yhteistyön hintana on tietyksi esimerkiksi juuri EU:n tapauksessa päätöksentekoaireenan siirtyminen fyysisesti ”pois silmistä”, Brysseliin Belgiasta, Strasbourgin Ranskaan.

Tämä etäännyttää ymmärrettävästi kansalaisia EU:n päätöksenteosta. Ei siis vain suomalaisia, vaan melkein kaikkien muidenkin EU-maiden kansalaisia: vain harva EU:n kansalainen asuu lähellä Brysseliä tai Strasbourgia.

Suomeen on levinnyt kuva eurooppalaisista rötösherroista ja -rouvista. Kun emme ole vielä ehtineet tottua kotimaisiin rötösheroihin, Euroopan komission äskettäin erorupakka, korruptioepäilyt ja hallinnon epäselvyydet ovat synnyttäneet laajan epäilyn Euroopan unionin toimivuudesta.

Itse uskon vakaasti, että EU on kaikista huolimatta tällä hetkellä tarpeellinen yhteistyömuoto. On selvää, että korruptio on saatava kuriin, niin EU:ssa kuin Suomenkin politiikassa ja talouselämässä.

Kokonaan sitä tuskin pystyy kitemään, mutta kaikki voitava on tehtävä. Kansalaisten luottamus politiikkaan on ensiarvoisen tärkeää.

Valiokuntatyöllä on painoarvoa

Oma työkenttäni oli siis Euroopan parlamentissa, yhtenä sen 626 jäsenestä. Äkkipäätäni voisi kuvitella, etteivät vaikutusmahdollisuudet näin ollen ole suuret. Tämä on kuitenkin jossain määrin väärä arvio.

Asiantunteva, omaan erityisalaansa keskittynyt ”meppi” (lyhennys sanoista Member of the European Parliament eli Euroopan parlamentin jäsen) voi saada huomattavasti lisää painoarvoa omistautuneen valiokuntatyöskentelyn kautta.

Hyvät yhteysverkot ja kontaktit ovat erittäin tärkeitä. Koin itse hyvin tärkeänä sen, että pidin yhteyksiä erilaisiin sosiaalialan kansalaisjärjestöihin, samaten kuin ammattiyhdistysliikkeeseen.

Kun sitä pakosta vähän etäännyttiä euroelämästä viettäessään, niin näiden kautta välittyvät ihmisten huolenaiheet aika hyvin, säilyi kosketuspinta suomalaisen todellisuuteen ja siihen, mitä ihmiset pitävät tärkeänä

Työttömyyden hoito vihdoin vakavasti

Kyllä esimerkiksi työttömyys niin paljon ihmisten mieltä painaa. Ei pelkästään työttömänä olo, vaan usein työttömyyden uhka leijuu kuin suuri musta pilvi ihmisten yllä, ja kiristää ilmapiiiriä monilla työpaikoilla, kun syntyy epämielittävää kilpailua ihmisten kesken.

Positiivista tämän hetkessä EU:n kehityksessä on, että EU on aktiivitumassa työttömyyden vastustamiseen taisteluun. Juuri voimaan tulleessa EU:n perustuslaissa eli Amsterdamin sopimuksessa on uusi työllisyyskappale, jonka pohjalta EU pystyy tehokkaammin ja paremmin koordinoimaan jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikkoja. Työttömyys otetaan entistä vakavammin kaikkialla Euroopassa.

Vaikka europarlamentaarikon työ oli mielenkiintoista ja haastavaa, koen ehkä vielä haastavampana paluun kotimaan politiikkaan. Sain nimittäin mielestäni europarlamentin kautta sen verran hyvää asiantuntemusta ja pohjaa EU-asoiden ymmärtämiseen, että tätä kertynyttä tietotaitoa on ehdottomasti hyödynnettävä Suomessa.

Outi Ojala

kansanedustaja ja Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän puheenjohtaja, Europarlamentin jäsen 1996-1999

Puheenjohtajan palsta

TVY:n taloudellinen tulevaisuus

TVY:n vuosikokouksessa maaliskuussa lisälomassa oli esillä jäsenyhdistysten jäsenmaksun korotus nykyisestä 5 markasta/jäsenyhdistyksen jäsen. Vuosikokoukseen osallistuneet jäsenistön edustajat hylkäsivät melkein yksimielisesti järjestön istuneen hallituksen esityksen. Hallitus on asettanut erillisen talousjaoston pohtimaan järjestön talousasioita jo vuonna 1997. Jaosto näki tilanteemme ennen vuosikokousta ja teki ehdotuksen hallitukselle, joka päätti tuoda esityksen vuosikokoukselle.

Olemme todella tilanteessa, jossa hyvät neuvot ovat kallita. Loppuvuoden toimintamme on vaarassa halvaantua, jos emme keksi varainhankintaan mitään ratkaisevaa. Ideoita on ollut esillä ja jotkut ovat edenneet jo päätösvalheeseen.

Tulossa on selvitys arpajaisista, kalenterin valmistamisesta ja myynnistä ja jälleen olemme tehneet päätöksen, jolla jäsenyhdistyksiltä kerjätään tukimaksua.

Samalla olemme esittäneet toiveen, että yhdistykset maksaisivat jäsenmaksunsa tavallista aikaisemmin. Käytännössä odotamme maksuja jo kesän aikana, sehän ei sinällinsä paranna taloudellista tilannetta, ainoastaan hetkellisesti parantaa maksuvalmiutta. Tukimaksujen toivomme tuovan todellista lisäpainoa budjettimme. Yksittäisenä pienempänä ideana on osallistuminen syyskesällä Raisio-päivän tapahtumaan ja toiveena on myös päästä laajemmin keskus-

telemaan valtiovarainministeriön kanssa TVY:n tilanteesta.

Nopeita ratkaisuja on vaikea löytää ja tosiasia vain on, että meillä on liian vähän rahaa.

Mitkä ovat sitten ne asiat, jotka ovat vaikuttaneet siihen, että olemme tässä tilanteessa? Viime vuoden aikana teimme päätöksiä, joitten edessä me nyt olemme. Toiminnan laajenemisen myötä me tarvitsemme isommat tilat ja heinäkuusta lähtien vuokramenomme nousivat, samoin palkkausmenot yleishallinnon osalta, joka myös teki ison lisäyksen menoihin.

Oma varainhankintamme on vain ja pysyy kokonaisbudjetissa vaatimattomana. Työttömien järjestötoiminnassa on keskusjärjestötasolla vaikea löytää omaa varainhalintaa.

Nyt olemme tehneet myös päätöksen, että Karensisanomia tullaan jatkossa tarjoamaan yhdistykselle irtomyyntiä varten. Toivottavasti tästäkin löytyy muutama markka omaan varainhankintaan.

TVY on alun alkaen lähtenyt liikkeelle liian pienistä jäsenmaksuista ja järjestöt ovat sen vuoksi pitäneet omat jäsenmaksut kovin alhaisina. Tottahan on, että jäsenet yhdistyksissä ovat pienituloisia ja jo kahdenkymppin jäsenmaksu voi tuntua useissa tapauksissa kovalta. Lisäksi useissa yhdistyksissämme jäsenmaksu on vieläkin 10 markkaa/jäsen.

Tarjoaako yhteistoimintajärjestö työttömien yhdistyksille sellaista palvelua jota odotetaan? Jos ei, niin mitä kaivataan?

Sosiaaliasiain seminaari

TVY järjestää seminaarin sosiaaliasioista torstaina 12. elokuuta. Tarkempi ohjelma tulee yhdistyksille lopullisen ohjelman valmistuttua.

- 09.00 Ilmoittautuminen
- 09.00 Tulokahvit
- 09.30 Työministeriön edustajan puheenvuoro
- 10.30 Työ-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke LEL-eläkekassan yhteyspäällikkö Toivo Kyllönen
- 11.45 Lounas
- 12.30 SAK: työttömien tuki/Tatsi ry Projektipäällikkö Mauri Uusilehto
- 13.30 Pätkätyöt ja työttömyysturva Rakennusliiton työttömyyskassan johtaja Seppo Niininen
- 14.30 Kahvi
- 15.00 EU ja verotus Veronmaksajain keskusliiton edustaja
- 16.00 Tilaisuuden päätös

Yhteiskunta masennuksen tilassa?

Viime aikojen keskusteluissa on esille nostettu hyvin vakava asia: masennus, latinaksi deprésio, joka suoraan suomennettuna alaspainaminen.

Asian on esille erityisesti tuonut professori Sirkka-Liisa Makelä ja ohjaaja Neil Hardvick. Makelä on työssään (geriatrian) vanhuuteen liittyvien sairauksien ja hoidon tutkijana ja professorina saavuttanut tunnustusta kansainväliselläkin arenalla.

Makelä korostaa tutkimuksissaan, kuinka paljon ihmisen hyväksi voidaan vanhuuden aikana tehdä, jos masennusta hoidetaan ajoissa ja, jos voidaan ennakoita, mitkä asiat aiheuttavat masennuksen puhkeamisen vanhuuden aikana.

Hardvick puolestaan on avoimesti kertonut oman sairastumisensa masennukseen. Nämä kaksi viime aikoina esillä ollutta rohkeaa suomalaista haluavat avoimesti vaikuttaa asiasta käytävään yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Kuunnellessani ja lukiessani heidän tekstejään olen pohtinut työttömyyden vaikutusta ihmisen psyykkeeseen... Minkälainen masennuksen pitkäänkin työelämässä olleelle henkilölle merkitsee joutuminen ulosheitetyksi?

Mitä merkitsee ihmiselle, kun hän ei enää kelpaa mihinkään, tai vaihtoehtoisesti ei kelpaa nuorenaakaan?

Ei ole mallin mittoja, ei ole enää nuori, ei komea eikä atleeti.

Jokainen työtön tarvitsi apua työttömyytensä käsittelyyn. Nyt on jo isoissa firmoissa käytännössä, että ulosheitetyille järjestetään terapiaa, ryhmissä ja erikseen. Kuitenkin apua tarvitsevat kymmenet tuhannet ihmiset, jotka on syrjäytetty työelämästä. Jokainen ihmisen tragedia on hänelle henkilökohtainen ja ulospääsyä voi olla vaikea löytää itse, kuten Hardvick haastattelussaan Timo Harakan ohjelmassa kertoi. Sairautta oli vaikea diagnosoida ja tilanne todella meni siihen, ettei hän päässyt pois sängystä.

Meillä puhutaan usein peräkamareitten pojista, jotka juuttuvat paikoilleen. On vaikea hakea apua taudissa, jota on vaikea tunnistaa sairaudeksi paremmisakaan piireissä. Vaikea on varmaan myös omassa tilanteessaan nähdä se, että tarvitsee apua ja mistä sitä osaa hakea, aivan niin kuin Neil sanoikin.

Joskus soittavat henkilöt, jotka yrittävät selittää omaa

syvää tuskaansa puhelimesta. Tarpeettomuutta, syvää pelkoa omasta tulevaisuudesta, hyljätyn tulemistä. ”Miksi minua ei enää tarvitse kukaan, ei yhteiskunta, ei sukulaiset, ei ympäristö”.

Yhdistyksemme ihmiset tekevät omalta osaltaan merkittävää työtä kuuntelemalla, puhumalla ja auttamalla konkreettisesti ihmisiä selviytymään päivästä toiseen. Paljon ei pystytä auttamaan, mutta jotakin.

Onneksi yhdistyksissä tehdään paljon ryhmätoimintaa, joista ainakin osallistujat saavat ihmis-kontakteja. Hyvä näin, mutta entä ne joiden elämäntä masennus on vienyt pohjan pois.

Yhteiskuntaamme jäytävä sairaus työttömyys tuo mukanaan laskun, joka tulee maksettavaksi viimeistään silloin, kun meidän suurten ikäluokkien ihmiset olemme eläkeiässä. Meidän elämämme aikana kohtaamat menetykset tulevat varmasti heijastumaan eläkeikänämme elämämme laatuun.

Kuitenkin. Hyvää kesää kaikille työttömille ympäri maata.

TVY:n puheenjohtaja
Lea Karjalainen

Työttömien kolmannet kulttuuripäivät Joensuussa 3.-5.9.1999

Ilmoittautumislomake

Yhdistys: _____

Luova ilmaisu, näyttämötaidelaaji:
(esim. musiikki, runo, näytelmä, jne.)

Esiintyjä: _____

Ryhmä: _____ Koko: _____

Ohjelman kesto: _____

Käden taito-osasto:

(esim. kuvataide, käsityö, kuvanveisto, jne.)

Tilan tarve:

_____ seinä _____ lattia _____

Osallistuminen valokuvauskilpailuun

oheisilla kuvilla: _____ kpl

Sarja:

luonto _____ työ _____ ihminen _____ muu _____

Video-filmi/aihe:

_____ kesto _____

Muita toivomuksia järjestäjille:

Lisätietoja päivistä suoraan Joensuusta:

puh. 013-313 930, fax 013-311518

Majoituspalkoista Matkakoti Aaro on edullisin, varaukset:

puh. 013-1481051

Ilmoittautumiset postitetaan suoraan 13.8. mennessä:

Aktiiviset Työtähäkevat ry/Kulttuuripäivät

Vallilankatu 3

80220 Joensuu

Valokuvauskilpailu työttömille

1. Kilpailuun voivat osallistua kaikki Suomen työttömät työnhakijat.
2. Kilpailukuvat tulee lähettää TVY:n toimistoon os: Sömäisten rantatie 27 C 4, 00500 Helsinki, heinäkuun 1999 loppuun mennessä. Kuoreen merkintä ”Valokuvauskilpailu”.
3. Kilpailuun hyväksytään nelivärisiä, kaksi vuotta nuorempia ns. kymppikuvia, enintään 3 kpl/osallistuja. Jos osallistuja haluaa että kuvat palautetaan, niitä varten mukana tulee olla osallistujan nimellä ja osoitteella sekä riittävällä postimerkillä varustettu palautuskuori.
4. Kilpailusarjat ovat: a. ihminen, b. luonto, c. työ, d. harrastus. Merkitse kuvan taakse sarkaa osoittava kirjain (mieluiten pehmeällä lyijykynällä).
5. Kolmijäseninen raati valitsee kuvista 14 kappaletta, joista painatetaan työttömien toiminnan tukemiseksi julkaistava seinäkalenteri. Raati päättää, minkä sarjan kuvista kalenteri kootaan.
6. Voittajakuvat julkistetaan Joensuussa Valtakunnallisilla työttömien kulttuuripäivillä syyskuun alussa.
7. Parhaat kuvaajat palkitaan ja palkinnot postitetaan kuvaajille.

TVY:n hallitus

EUROOPAN TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVÄT

Aika: 8.-10.10.1999

Paikka: Seurakuntaopisto, Järvenpää

Järjestäjät:

Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY
Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön keskus KDYK
Seurakuntaopisto
Euroopan parlamentin tiedotustoimisto

ALUSTAVA OHJELMA

Perjantai 8.10.

12.00 - Saapumiset ja majoittuminen
16.00-17.30 Päivällinen
17.30-17.45 Tervetuloa ja lähtö kaupungin vastaanotolle
18.00-19.30 Järvenpään kaupungin vastaanotto

Lauantai 9.10.

8.00-9.30 Aamiainen
9.30 Avajaiset
TVY:n puheenjohtaja Lea Karjalainen
Pyydetty
Tasavallan presidentti Martti Ahtisaari
Seurakuntaopiston tervehdys,
johtaja Jarmo Kökkö
Euroopan työttömien tervehdys,
ENU:n puheenjohtaja Karl Kunnas
Eurooppalainen puheenvuoro (MEP)
Musiikkia
11.30 Lounas
13.00 Alustukset
1. Ihmisoikeudet ja työttömät
Professori Martin Scheinin
2. EU:n ihmisoikeuspolitiikka: ulottuuko se työttömiin? MEP - Heidi Hautala
3. Työttömien sosiaaliset oikeudet
Professori Pertti Koisitinen/Tampereen yliopisto
15.00 Kahvi
15.30- Työryhmät aloittavat
17.30 1. Työttömien ihmisoikeuksien toteutuminen eri maissa (international group)
2. Sosiaaliset oikeudet (international group)
3-7. Työttömille ajankohtainen aihe (suomenkielinen ryhmä)
19.00 Suomalainen ilta (tanssimusiikkia, rantasauna, iltapala) Seurakuntaopistolla

Sunnuntai 10.10.

8.00-9.00 Aamiainen
9.00 Aamunavaus
10.00 Työryhmät jatkavat
13.00 Lounas
Työryhmät jatkavat
15.00-17.00 Kahvi
Tauko - mahdollisuus vieraila Ainolassa/
Halosenniemessä/Villa Kokkosessa
17.00-19.30 Työryhmien loppuraportit
Vastaamassa ministerit + MEP + ammattijärjestö
Pyydetty
- sosiaaliministeri Maija Perho
- EVA:n johtaja Tuulikki Petäjäniemi
- MEP Philip Hamro-Drots
- STTK:n puheenjohtaja Esa Swanlung
20.00 Illallinen

Maanantai 11.10.

09.00 Aamiainen
10.00 Oma ohjelmaa (sightseeing Helsingissä tms.)
Tulkkaus
- englantia/suomi

EUROOPAN TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVÄT

8.-10.10.1999 Seurakuntaopistolla Järvenpäässä

ILMOITTAUTUMISKAAVAKE

Nimi _____

Puh. _____

Osallistumiskieli: suomi _____ englanti _____

Katuosoite _____

Postinumero ja paikkakunta _____

Yhdistys _____

Puh. _____

Laskutusosoite _____

Katuosoite _____

Postinumero ja paikkakunta _____

Saapumispvm. ___/___/1999 klo _____

Lähtöpvm. ___/___/1999 klo _____

Haluan osallistua tutustumiskäyntiin tai kiertoajeluun (laita rasti)

- Halosenniemi 10.10. _____ Ainola 10.10. _____ Villa Kokkonen 10.10. _____

- Maanantaina 11.10. Helsinki sightseeing _____ (30,-)

Ilmoittautuminen ja täysihoitohinnat eri vaihtoehdoilla:

MERKITSE RASTI (X) VALINTASI MUKAAN, merkitse myös majoitustoiveesi

TYÖSSÄ OLEVA/TYÖTÖN

Pe-ma _____ 950,-/850,- _____ 800,-/700,-

Pe-su (n. klo 18) _____ 670,-/550,- _____ 500,-/400,-

La-su (n. klo 18) _____ 550,-/500,- _____ 400,-/350,-

Hinnat majoitusvaihtoehdon mukaan uusi/vanha puoli 2hh (1hh + 55,-/yö)

Majoitustoive uusi ___ vanha ___ puoli

Erytysruokavalio _____

Erytistoiveet _____

Toivomus kanavasta ja kielestä (1. – ensisij., 2 – toinen vaihtoehto jos 1. täynnä) 1. 2.

engl. suomi

EUROPEAN CONFERENCE ON THE HUMAN RIGHTS OF UNEMPLOYED PEOPLE

8-10 October 1999 at Seurakuntaopisto College, Järvenpää, Finland

APPLICATION FORM

Name _____

Telephone _____

Conference language: Finnish _____ English _____

Street address _____

postcode _____

Country/State/Region _____

Organisation _____

Telephone _____

Invoice address _____

Street address _____

Postcode: _____

Country/State/Region _____

Arrival ___/___/1999

Departure ___/___/1999

Time _____

Time _____ Flight number _____

Flight number _____ I would like to participate in (tick where appropriate):

- Excursion into Halosenniemi (an artists' home; museum) Sun 10 Oct _____

- Excursion into Ainola (the home of Sibelius) Sun 10 Oct _____

- Excursion into Villa Kokkonen (the home of Joonas Kokkonen) Sun 10 Oct _____

- Helsinki sightseeing Mon 11 Oct _____ (Price 30,-)

Registration; prices for board and lodging

Tick according to your wish: state also where you would like to lodge. Price for unemployed person

Fre-Mon _____ 950,-/850,- _____ 800,-/700,-

Fre-Sun (about 6 p.m.) _____ 670,-/550,- _____ 500,-/400,-

Sat-Sun (about 6 p.m.) _____ 550,-/500,- _____ 400,-/350,-

Prices are given according to lodging new house/old house in double room (FIM 55 extra for single

room (I would like to lodge in the new house ___ / the old house ___)

Special diet _____

Special wishes _____

Wishes as to working group and language 1. 2. English Finnish

(1. = first choice, 2. = second choice in case 1 is full)

PRIVATE 1. Human rights of the unemployed; in English 2. Social rights; in English 3-7. A topic of

current interest for the unemployed; in Finnish

Choose on group only

Send the application by 5 October to the address below:

SEURAKUNTAOPISTO, Kopu, Järvenpääntie 640, 0440 JÄRVENPÄÄ

or FAX 358-9-2715 871, Email: kurssit@srk-opisto.fi

EUROOPAN TYÖTTÖMIEN IHMISOIKEUSPÄIVÄT

EUROPEAN CONFERENCE ON THE HUMAN RIGHTS OF UNEMPLOYED PEOPLE

8.-10.10.1999 PROVATE Seurakuntaopistolla Järvenpäässä

TVY:n puheenvuoro Porin kirkkopäivillä

Työttömät vastavoimana yhteiskunnassa

Työttömien yhdistystoiminnassa kulunut vuosi on ollut merkittävän kehityksen aikaa useissa TVY:n jäsenyhdistyksissä.

Työttömät vastavoimana. Joillekin se nousee karvat pysty, koska se usein merkitsee palkatonta työtä yhteiskunnassa.

Oltava mukana kaikilla tasoilla

Sana vastavoima synnyttää mielenkuvan, vastustamme yhteiskunnan työttömiin kohdistamia toimenpiteitä ja heikentäviä muutoksia toimeentulomme ja turvaamme.

Parhaimmillaan me voimme toimia yhteiskunnassa piikkiä päättäjien lihassa, muistuttaen meidän olemassa olosta ja olla mukana neuvonpidossa omilla vaatimuksillamme.

Tosiasiaksi on muodostunut se, että olemalla mukana yhteistyökumppaneina saamme tuloksia aikaan, eikä vaikuttaminen jää pelkäästään yrittämiseen.

Tarvitsemme toimijoita joka rintamalla. Meidän pitää olla mukana paikallisella tasolla kuntien ja seurakuntien päättävissä elimissä, seurakuntien, TE-keskusalueiden, läänien ja valtakunnan tasolla.

Vapaaehtoistyöstä kohti palkkatyötä

Hyvin usein kuulee sanottavan TVY ei tee mitään.

Monilla paikalliskunnilla paikallisyhdistysten ihmiset unohtavat, että yhtä tärkeää ja yksilöiden kannalta vielä tärkeämpää on, että meidän edustajamme ovat mukana vastavoimana valvomassa työttömien etuja kaikissa kokoonpanoissa.

Välttämätöntä olisi saada työttömät mukana myös sinne, missä tehdään päätöksiä meidän päänahoista eli paikallisella tasolla työvoimatoimikuntiin, ja TE-keskusten alueille neuvottelukuntiin.

Myös työttömät tarvitsevat jatkossakin mahdollisuuden organisoitua vapaaehtoistyöhön, joka

luo uutta, täydentää jo olemassa olevaa ja tekee aloitteita.

Meidän tulee olla iloisia siitä, että tänä päivänä meillä on jo huomattava joukko ihmisiä, jotka saavat entisestä vapaaehtoistyöstä myös palkkaa.

Tietysti tässä on aina omat rasitteetkin, eli kuten vanha sanonta sanoo "kenen leipää syöt, sen lauluja laulat". Toivottavasti meille ie ole käynyt niin!

Olen varma siitä, että mitkään tutkijat eivät tiedä työttömien tunteja niin kuin me itse. Auttamalla toisiamme, tekemällä työtä järjestöissämme, samalla kun autamme toisia, autamme myös itseämme.

Nimenomaan tähän vertaistukiajattelu myös vastavoimana perustuu. Jokainen meistä taistelee myös omasta jokapäiväisestä leivästään.

Uudet tarpeet, uudet toiminnot

Toiminnot kehittyvät tämän päivän tarpeita vastaaviksi.

Mukaan toimintatapoihin on yhdistyksissä tullut laajempia koulutuskokonaisuuksia, ja perinteisen toiminnan rinnalle on

käynnistynyt projekteja sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi useilla paikkakunnilla.

Pitkäaikaistyöttömät ja ikääntyneet tarvitsevat auttajia nuorempien työttömien paremmasta tilanteesta huolimatta.

Alueellinen eriarvoisuus on kasvanut ja nuoremman työikäisen väestön siirtyminen kasvukeskuksiin autoittaa reuna-alueita.

Syrjäseuduilla on jo kuntia, joissa maksetut sosiaalietuudet ovat korkeammat kuin palkansaajien saamat palkat.

Meillä on vielä kuntia, joissa työttömien yhdistystoimintaa ei arvosteta. Yhdistysten kehityksen kannalta on tärkeää, että yhdistyksillä on kehittymiseen tarvittavat tilat. Homma ei toimi niin, että ensin tehdään suunnitelma ja sitten saadana vasta tiloja.

Kaikilla kunnilla on varmasti käyttämättömänä sopivia toimintiloja. Tarvitaan vain myönteistä suhtautumista kuntien päättäjien taholta. Kunnissa supistetaan kansalaisopistojen toimintoja ja tällakin sektorilla työttömien yhdistykset olisivat merkittävät palvelujen tarjoaja omalle ja laajemmallekin ryhmälle.

Työttömien toiminta osana yhteiskuntaa

Vireinä toimintoina kehittyneissä yhdistyksissä pyörii ATK-koulutusta, tanssikursseja, kielikursseja, kädentaidot kaikissa muodoissaan, ruoanlaittoa...

Vetäjinä toimii vapaaehtoisia toimijoita, yhdistelmätuella työllistettyjä, jne.

Työttömien yhdistysten merkittävä rahoittaja on ollut ja jatkossakin varmaan tulee olemaan Raha-automaattiyhdistys. RAY:n kantana on, että yhdistyksiä tuetaan taloudellisesti muuten, mutta vuokratulujen osalta ei.

RAY odottaa kuntien osoittavan tilat ja/tai tarvittaessa maksavan tukena vuokratulot. Ymmärrämme hyvin RAY:n näkökulman, koska on selvääkin selvempi, että toiminnan virkeydestä, työttömien aktiivisuudesta ja toiminnan laajuudesta riippuen kolmanne sektorin toiminnasta hyötyä taloudellisesti kuntien sosiaali- ja terveys toimi.

Edistykellisissä kunnissa työttömille on jo järjestetty omia terveydenhoitopisteitä, jotka vastaavat samaa kuin työssä oleville työterveyshuolto on.

Meille myönteisemmät kunnat ovat myöskin palkanneet työttömien asiamiehiä. Toiminta on koettu merkittäväksi avuksi työttömille ja toivomme asiamiesverkoston myöskin laajenevan koko maahan.

Yhdistyksissä on järjestetty myös kuntien sosiaalitoimijoiden vastaanottoja ja muita palveluja.

Seurakuntien tuki hyvin merkittävää

Seurakuntien diakoniatyöntekijät pitävät kirkon työttömyystyön merkeissä vastaanottojaan yhdistysten tiloissa ja näin antavat tukea yhdistysten palvelujen tarjoamiseen.

Yhdistysten toimintojen kehityksen kannalta seurakuntien tuki on ollut merkittävää, myös yhdistysten

ruokapalvelut pyöritetään useissa yhdistyksissä seurakuntien tiloissa.

Kuntien kannalta väheksyä ei myöskään pidä yhdistyksiämme työnantajina.

Yhdistykset työllistävät etupäässä pitkäaikaistyöttömiä ja silloin toimeentulon parantuessa kuntien viimesijaiset toimeentulotukena työttömille maksamat veromarkat jäävät kuntien muun sosiaalipalvelun käyttöön.

Unohtaa kunnissa ei sovi myöskään yhdistyksiin palkattujen henkilöiden tuomaa verkertymää ja vielä merkittävämpää on erilaisten projektien paikkakunnalle tuomat pennot.

Aina jotain myöskin jää yrittäjänsä.

Työttömien järjestöillä riittää työsarkaa

Työttömien yhdistysten elämän kaaren toivotaan olevan mahdollisimman lyhyen.

Mekin toivomme työllisyyden paranevan ja tekevän toimintamme tarpeettomaksi. Samoin toivovat monet yhteistyökumppanimme ja varmasti koko kansa.

Järjestönä Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön toiminta on viimeisen vuoden aikana kokenut hurjan kehityksen ja kahden eri projektin avulla yhtenäisemmäksi ja moninkertaistunutta.

Toimijoita tarvitaan työssä työttömyyden haittojen vähentämiseksi ja työllisyyden edistämiseksi kaikilla yhteiskunnan lohkoilla. Onrganisoitu vapaaehtoistyö ei syö normaaleja palkkatyön työpaikkoja, vaan täydentää niitä ja luo uusia.

TVY:n puheenvuoron Porin kirkkopäivillä käytti järjestön varapuheenjohtaja Ismo Suojanen.

Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnalle jättämässään aloitteessa Hervannan seudun työttömien yhdistys esittää, että Tampere alkaisi maksaa työttömien työllistämiseen tarkoitettuun yhdistelmätukeen ns. Tampere-lisää, jonka suuruus aloitteen mukaan olisi 2000 markkaa kuukaudessa. Ideana on, että tällöin työtön voisi tulla palkallaan toimeen tarvitsematta yhteiskunnan muita tukimuotoja.

Viime vuonna käyttöön otetulla yhdistelmätuella yhdistykset, yritykset ja kotitaloudet voivat työllistää työttömiä erityyppisiin, lähinnä ns. kolmannen sektorin tehtäviin. Koska palkka on parhaimmillaan vain hieman yli 4000 markkaa ja monilla yhdistyksillä ei ole varaa maksaa lisäosuutta, voidaan työttömiä useinkin työllistää vain osa-aikaisin tehtävin.

Hervannan työttömien kuntalaisaloite:

Yhdistelmätukeen toimeentulon takaava Tampere-lisä

Hervannan työttömien yhdistys toteaa, että samalla työllistettyjen on pakko turvautua muihin tukimuotoihin, vaikka yhdistelmätuen piti alun perin olla "aktivoiva" aiempaan "passivoivaan" työllistämispalveluun verrattuna.

Yhdistelmätuen käyttöä palkkausmuotona on perusteltu syrjäytymisen ehkäisemisellä ja kannustavuudella. Todellisuudessa vaikutus on monen työttömän kohdalla täysin päinvastainen, katkeroitava ja masentava, koska puolipäivätyöstä saatavalla net-

toansiolla ei kerta kaikkiaan tule toimeen. Lisäksi vuositarkastuksen yhteydessä asumistuesta katoaa keskimäärin puolet, todetaan yhdistyksen kuntalaisaloitteessa.

Monet kunnat ovat ottaneet käyttöön työvoimahallinnon maksamaan palkkaan erityisen kuntalisan, jolloin työllistetty tulee toimeen palkallaan ja vältetään turha sosiaalibyrokraatia. Myös työllistettyjen motivoituminen työhönsä on selvästi parempi palkan riittäessä elantoon. Esimerkkeinä Helsinki ja Jyväskylä,

joissa kunta-lisän suuruus on 1500 ja 2000 markkaa. Viime vuonna lisän avulla työllistettiin Helsingissä 130 ja Jyväskylässä 190 työtöntä.

Tampereella kuntakohtaista lisää on maksettu vain muutamissa kolmannen sektorin kohteissa, kuten Tampere 2000 -verkoston tehtävissä. Hervannan työttömien yhdistyksen mielestä tämä on riittämätöntä ja yhdistysten yhdenvertaisuuden kannalta arveluttavaa.

Uskomme, että Tampereella on vauraana kaupunkina mahdollisuus liittyä tukea maksavien kuntien

joukkoon ja, että se vastuullisena yhteisönä asiaa punnittuaan näin myös tulee tekemään. Esitämme, että Tampereen kaupunki ottaisi käyttöönsä 2000 markan suuruisen kuntalisan, sanotaan Hervannan seudun työttömien yhdistyksen kuntalaisaloitteessa.

Yhdistyksen aloite saa tukea kolmannen sektorin työllistämishankkeita hoitavalta kumppanuusprojektilta, jonka projektipäällikön Matti Luukisen mukaan kaupunki itsekin hyötyisi lisän maksamisesta.

Tampere-lisän käytöllä voisi olla suurempi vaikutus toimeentulotukimenojen säästymiseen kuin nykyisellä optioikäytännöllä, jossa kaupunki yksin vastaa työllistettävien henkilöiden palkkauskustannuksista, toteaa Matti Luukinen.

Hannu Oittinen

Kynsitulia viritelty Rovaniemen seudulla

Rovaniemen seudun työttömien yhdistyksen puiteissa kehiteltiin viime vuonna projekti, joka täytti Euroopan sosiaalirahaston projektikriteerit. Hankkeelle saatiin 3,7 miljoonaa markkaa, josta puolet tulee EU:sta ja toinen puoli kansallisesta rahoituksesta.

Projekti sai nimekseen Kynsituliat, joka on perinteistä loppalaista eräsanaa ja tarkoittaa pieniä tulia. Suuria roihuja ei siis luvata, mutta kynsitulillakin lämmintä riittää.

Varsinainen projektin käynnistys tapahtui joulukuun alussa -98, kun seitsemän kuukautta kestävä työttömien oma-apuvetäjien koulutus alkoi Rovala-opistossa.

Aktiivi tukee syrjäytyntä

Projektin keskeisin tavoite on kehittää toimintamalli, jolla aktiivisten työttömien ammattitaito, koulutus ja elämäntapokokemus verkotetaan tukemaan syrjäytyntä pitkäaikaistyötöntä.

Aktiivisilla työttömällä tarkoitamme projektissa henkilöitä, jotka toimivat kansalaisjärjestöissä, tekevät vapaaehtoistyötä tai joutuvat muutoin ovat kehittäneet omatoimista elämäntapaa.

Projektin muita tavoitteita on mm. kehittää työttömään yksilönä kohdistuva toimintatapa, jossa auttajana on toinen työtön ja työttömien perustama oma-apuryhmä. Projektin avulla kehitetään työttömien oma-apuun perustuva koulutusohjelma ja koulutus.

Oma-apuvetäjien koulutusta

Projektin toimesta koulutetaan 15 pitkäaikaistyötöntä työttömien oma-apuryhmien vetäjiksi. Koulutus alkoi joulukuussa ja päättyi kesäkuun lopulla -99.

Koulutuksessa perehdytään mm. Rovaniemen seudun kansalaisjärjestöjen toimintaan, työttömille suunnattuihin palveluihin, ryhmätyön saloihin ja sekä syrjäytymisen ongelmiin. Puolivälissä kou-

lutusta on harjoittelujakso, joka antaa mahdollisuuden kokeilla oma-apuryhmien vetämistä.

Kansalaistyötä 12 kuukautta

Koulutusjakson jälkeen seuraa vuoden mittainen työjakso, josta käytämme nimitystä kansalaistyö. Työjakson aikana vetäjät keräävät ympärilleen työttömien omäpuryhmän ja ryhtyvät ryhmän jäsenen toimesta yksilöllistä tarpeista lähtien järjestämään toimintaa.

Kaikki vetäjät palkataan yhdistelmä - ja työllistämistuella, joko työttömien yhdistykseen tai johonkin muuhun paikalliseen kansalaisjärjestöön. Pääasia on, että vetäjä yhteisössään kehittää työttömille suunnattuja oma-apupalveluita.

Koska kysymyksessä on osa-aikainen työsuhte ja työ sisältö ei ole ammatillista, vaan toisen kohtalo- toverin auttamista, käytämme siitä nimitystä kansalaistyö. Vetäjä on siis pannut omat taitonsa ja aikansa toisen työttömän auttamiseen.

Oma-apukeskus/työtori

Projektiin liittyen perustetaan oma-apukeskus, jonka kautta vetäjät tekevät työtä. Keskuksen työskentelyssä pyritään työtorimaiseen työskentelyyn, jossa jokainen oma-apuvetäjä toimii laatimansa työsuunnitelman mukaisesti.

Työtorissa pyritään välttämään ”perinteinen” määrällävä työjohtaminen ja etsimään ratkaisuja, joissa työntekijä voi kehittää ja kokeilla omien taitojensa työttömän kohtalontoverin tukemiseen.

Keskus tarjoaa siis työttömille oma-apuryhmiä, joihin voi liittyä, koulutusta, neuvonta- ja ohjauspalveluita sekä projekti ja kehittämistyötä.

Projektilla on myös sivupisteitä Korkalovaaran kaupunginosassa sekä Meltauksen ja Milsin kylässä sivupisteet, joiden kautta yhdessä alueen asukkaiden kanssa kehitetään työttömille suunnattuja oma-apupalveluita.

Kokeilu- ja kehittämishanke

Kynsituliat-projekti on ennen muuta kokeilu- ja kehittämishanke. Sen tärkeimpänä lenkinä ovat oma-apuvetäjä koulutuksessa mukana olevat, jotka ovat päättäneet uhrata aikaansa lähes kahden vuoden ajaksi auttaakseen toista työtöntä.

Myös työttömien yhdistys on joutunut projektin aikana moneen kertaan muuttamaan totutuksi tulleita toimintatapoja. Eläminen epävarmuudessa ja asioiden näkeminen uudesta näkökulmasta antaa varmaankin myös uutta virtaa perinteiselle työttömien järjestötyölle.

Hemmo Koskiniemi
Projektin vetäjä

Kokemus Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektista

Elämä muuttuu antoisammaksi

Toimittuani tukihenkilönä Yhteistyöllä Elämä Hallintaan -projektissa elämäni on koko ajan muuttunut vain antoisammaksi. Olen itse saanut paljon työkalureittejä, jotka projektin luonteen mukaisesti ovat levittäytyneet ympäri maata.

Rankkaa ja antoisaa

Antoisinta ja antavinta työssä on kuitenkin ollut erilaisten ihmisten kohtaaminen. Elämä on suurinta osaa asiakkaitani ainakin joltain osin kohdellut tylysti. Työttömyys sinänsä on jo rankka kokemus - pitkäaikaistyöttömyys erityisesti.

Valitettavasti elämän rankkaus on monelle näyttäytynyt työttömyyden lisäksi myös muina ongelmina, jotka ovat joko johtuneet työttömyydestä tai sitten ovat siihen johtaneet.

Tapa, millä yhdessä töitä teemme, perustuu osittain minun tukeen, osittain vertaisryhmän tukeen. Havainto, että en ole yksin ongelmieni kanssa, on jo pelkästään auttanut monia purkamaan paineita. Toisaalta asettumisen toisen ihmisen asemaan tukemaan häntä antaa monasti tarkoitusta myös omaan elämään.

Oma tehtäväni on luonnollisesti

toinen ryhmän jäsenen rooli. Tuen ja opastan parhaan kykyäni ja ymmärrykseni mukaan ihmisen omaa tulevaisuutta ja kehitystä kohti pa rempaa elämäntapaa.

”Saattaen vaihdettava”

lisalmen tukihenkilömmä **Hilma Leena Valkonen** on keksinyt edellä mainittuun tukemiseen ja opastamiseen oivallisen termin: saattaen vaihdettava.

Tämä tarkoittaa sitä, että tehtävämme on viranomaisista poiketen vaikka kädestä taluttamalla saattaa ihminen sinne, mistä hän saa parhaan avun. Tällöin kyseeseen tulevat esim. sosiaalitoimisto, mielenterveystoimisto tai vaikka A-klinikka. Toisaalta kyseessä voivat olla jopa omat teemaryhmämme, joihin kynnys saattaa olla muutoin liian korkea.

Yksikään starttiviikkoon osallistunut ei tietävästi katunut lähtöään. Hankaluuksia on kyllä ollut houkuttella ihmisiä mukaan. Kateeksi käy Vantaata, jossa ei ole ainakaan tätä vaikeutta. Toisaalta nyt kun neljäs pilkeryhmä on valmiina ja halukas tarttumaan elämäntaluttamiseen asioihin - ja minusta näyttäisi siltä, että

myös valmis tekemään elämälleen jotain - olen enemmän kuin iloinen siitä, että saan olla mukana tässä prosessissa. Yhdessä tulemaan olemaan vahvempia neljännekin pilkeryhmän kanssa.

Starttiviikon sisältö tarjoaa työttömille viikon, jonka jälkeen on ajattelemisen aihetta pitkäksi aikaa. Yhdessä toimiminen ulkoilun, liikunnan, elämysten ja keskustelujen kautta antaa tunteen osallistua johonkin.

Työ ei ole kaikki; elämässä on muutakin, millä voi päivänsä täyttää. Eikä sen muun tarvitse olla alkoholi tai omat tyhjat seinät. Elämää voi hallita ilman työtä kunhan ei tarvitse kohdata kaikkea yksin.

Starttiviikosta on hyvä aloittaa. Jatko seuraa kotipaikkakunnalla, kun ryhmä jatkaa kokoontumisiaan ja ystävyysuhteet ovat muodostuneet. Lisäksi jokaiselle laaditaan henkilökohtainen selvityssuunnitelma sen pohjalta, mihin hän itse on valmis sitoutumaan. Oma sitoutuminen on välttämätöntä, koska mitään ei voi tehdä toisen puolesta, vaikka voikin olla saattaen vaihtamassa.

Perusidea kirikkaana

Pääasia projektin onnistumisen kannalta on, että me TVY:ssä ja erityisesti tässä projektissa olemme valmiita tekemään parhaamme juuri niiden ihmisten hyväksi, joille tämä projekti on tarkoitettu.

Missään vaiheessa ei saa päästä hämartyttyä ymmärrys projektin todellisesta tarpeellisuudesta niille työttömille, joille se on tarkoitettu. Kun muistamme projektin nimen Yhteistyöllä Elämä Hallintaan ja painotamme nimenomaan yhteistyötä, niin emmeköhän silloin tee kaikkemme työttömien ja nimenomaan jokaisen projektiimme yhteyttä ottaneen työttömän hyväksi.

Silja Juusela
Jämsänkoski

Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektin tukihenkilö Silja Juusela Jämsänkoskelta on tyytyväinen tähän astisiin saavutuksiin. Hän muistuttaa, että perusajatusta ei saa päästää hämartyttyä.

IDEA-POINTS

Ideassa voit etsiä työpaikkoja ja opiskelumahdollisuuksia, tehdä hakemuksia, ottaa yhteyksiä työnantajiin tai suunnitella yritystoimintaa. Internetin käyttämällä mahdollisuus on päivittäin kello 9-12. Saat myös henkilökohtaista neuvontaa.

Idea on auki 24.6. asti arkisin kello 9-15, suljettuna 25.6-9.8. ja auki taas tiistai 10.8. alkaen, kello 9-15.

Syyskauden avajaiset ovat torstaina 26.8. kello 12 alkaen. Ohjelmassa puheenjohtaja **Jukka Mäkelä**n avaus, musiikkia, alustus ja pientä tarjoulua.

Syyskauden tilaisuudet ovat mm. seuraavista aiheista:

- työnhaku
- työ- ja opiskelutyylit työyhteisöissä
- ongelmanratkaisu ja vuorovaikutustaidot
- elämäntaidot
- selviytymisstrategioita - keskustelua ammattifilosofin johdolla
- ilmaisutaito
- tiedon ja ns. information merkitys nykyajassa
- menestys - mitä muuta se voisi olla suunnitelmallinen työskentely

ja tavoitteellisuus

- perustietoa työsuoskunnista ja yrityspohjaisesta työllistymisestä oman osaamisen markkinointi, mitä on ammatinharjoittaminen
- työttömyysturva, sovellutukset ja tulkinat
- työuralle pääsy ja sen kehittäminen.

Syyskuun ohjelmaa:

- Ke 8.9. klo 9.30 - 15
- Työ- ja asiantuntijaosuuskunta - perustietopäivä
- Ti 14.9. klo 13 - 15
- Arjen taloutta -teemasaria **Mari-ka Lohi** ja **Hanna Westerlund**, Mikroluotto
- Miten pärjätä pienellä rahalla?
- Ti 21.9. klo 13 - 15
- Mistä lisää rahaa?
- Ti 28.9. klo 13 - 15
- Miten sitten, kun asiat menevät pieleen?

Lisätietoja: Idea-Points, **Janna Kälviäinen** tai **Timo Mäkilä**, puh. (09) 766 270
Osoite: Vilhonvuorenkatu 11 C, 9. krs, 00500 Helsinki
Email: idea.points@kaapeli.fi
Internet: <http://www.kaapeli.fi/~taitotal/idea-points>

TVY:n yhteystiedot

Hallituksen jäsenet

Puheenjohtaja:	PIRKANMAA	ETELÄ-POHJANMAA
Lea Karjalainen	Hinkka Aila	Valli Ritva
Sörnäisten rantatie 27 C 4	Keskuskatu 47	Härsiläntie 19
00500 Helsinki	37820 Viiala	62100 Lapua
puh. 09-7745 3540	03-5497275	06-4384742
040-5477 099	KYMI	POHJANMAA
	Nygren Matti	Mäkinen Tauno
Hallituksen jäsenet:	Yrjöntie 44	Castreninkatu 9 C 25
	46800 Anjalankoski	68660 Pietarsaari
UUSIMAA	05-3635113	06-7236998
Wilén Mauno	ETELÄ-SAVO	POHJOIS-POHJANMAA
Helapolku 6	Mönkkönen Riitta-Liisa	Tomperi Jukka
03620 Karkkila	Torikatu 17	Tulliväylä 3
09-2259705	76100 Pieksämäki	90100 Oulu
	015-486955	08-5347400
VARSINAIS-SUOMI	KESKI-SUOMI	KAINUU
Hanka Kari	Salomaa Tapio	Kyllönen Seija
Särkilahdenkatu 11	Kalevankatu 5 D 3430	Kainuuntie 99
21200 Raisio	44100 Äänekoski	88900 Kuhmo
02-4387720	014-513117	08-6520320
SATAKUNTA	POHJOIS-KARJALA	LAPPI
Suojanen Ismo	Pihlapuro Aulis	Kivelä Ritva
Mikonkatu 21	80220 Joensuu	Jäämerentie 53
28100 Pori	013-311518	99600 Sodankyla
02-6414695	POHJOIS-SAVO	016-618243
HÄME	Hakkarainen Anja	
Honkanen Jukka	Hankamäentie 971	
Ahertajantie 1	73900 Rautavaara	
15880 Hollola	017-780039	
03-8801312		

Toimihenkilöt

Toiminnanjohtaja	Projektipäällikkö	Työllistämävastaava
Sirkka Rajala	Riitta Bastman	Yhdistys työnantajana
puh. 09-7745 3510	Yhteistyöllä elämä hallintaan	-projekti
fax 09-7745 3550	-projekti	Sari Hedemäki
sposti: tvy@nettilinja.fi	puh. 09-7745 3520	puh. 09-7745 3515
Taloudenhoitaja	fax 09-77453550	fax 09-7745 3570
Pirjo Kankaristo	gsm 040-5611147	gsm 040-573 2673
puh. 02-252 4316	sposti: riitta.bastman@	sposti: sari.hedemaki@
fax 02-252430	tvynettilinja.fi	tvynettilinja.fi
sposti: pirjo.kankaristo@		
dlc.fi		

Yhteistyöllä elämä hallintaan -projekti

Tukihenkilöt ja paikkakunnat:

Hilma Leena Valkonen	puh.017-8170344
Iisalmen Seudun Työttömät	fax 017-8170344
Karjalankatu 5	gsm 040-7306794
74100 IISALMI	
Kimmo Vartiainen	puh. 013-315910
Aktiiviset Työtähakevat ry	fax 013-311518
Vallilankatu 3	gsm 040-7361573
80220 JOENSUU	
Silja Juusela	puh. 014-645755
Jämsänkosken Työttömät ry	fax 014-745748
Koivutie 8	gsm 040-7361536
42300 JÄMSÄNKOSKI	
Riitta Romppainen	puh. 08-6155221
Kumppaniksi	fax 08-6155929
Lönrotinkatu 5 B	gsm 040-7361538
KAJAANI	
Soili Poikela	puh. 016-618286
Sodankylän Työvoima-	fax 014-745748
reserviläiset	gsm 040-736153
Lipitie 3 (käyntios. Jäämerentie 53)	
99600 SODANKYLÄ	
Anja Vähäkoski	puh 02-57829235
Kankaanpään Työnhakijat	fax 02-57829234
Kuninkaanlähteenkatu 4 as. 11	gsm 040-7361543
38700 KANKAANPÄÄ	
Risto Aaltonen	puh 09-83922535
Tukihenkilö	fax 09-83922018
Asematie 10 A 2 krs	gsm 040-7306927
01350 VANTAA	
Anne Kellosalo	puh 06-8316510
Kokkolan Työttömät ry	fax 06-8315614
67100 KOKKOLA	gsm 040-7309725
Projektipäällikkö	
Riitta Bastman	puh.09-77453520
Sörnäisten rantatie 27 C 4	gsm 040-5611147
00500 HELSINKI	fax 09-77453550

Tapasin Reijon ensimmäisen kerran syyskuun alkupuolella viime vuonna. Hän oli saanut työvoimatoimiston kautta kirjoittamani kirjeen, jossa kerrottiin Yhteistyöllä elämä hallintaan -projektista. Tämän hieman rypistyneen paperin hän ojensi minulle kuin pääsylipun saapuaan tapaamiseen.

Istuimme pöydän ääreen puhumaan asioista. Reijo vaikutti hieman ujoilta, mutta silti hän kertoi elämästään avoimesti.

Hän oli lähtöisin maalta, isosta perheestä. Lapionvarteen oli pitänyt tarttua keskenkasvuiseen poikasena. Kouluja ei ollut mahdollisuus käydä, joten Reijon tie

vei maailmalle.

Reijo oli työmies, sillä haastattelulomakkeeseen kohtaan "ammatti" hän kirjoitti isolla käsialalla "työmies".

Valitsin Reijon mukaan ensimmäiseen Pilke-ryhmään. Selkä suorana, kassi heiluen hän marsi torin poikki linja-autoa kohti. "Kyllä mua jännitti kauhiasti", hän jälkepäin kertoi. Mukaan lähteminen oli ollut hiuskarvan varassa.

Starttiviikolla saimme nähdä,

miten Reijo ikäänkuin pukei koskaan. Arkuus, jännittäminen ja alemmuudentunteet lohkeilivat hä nestä irti kuin vanha nahka, jonka alta paljastui hyvin lämmin, iloinen ja huumorintajuinen persoonallisuus. Reijosta tuli kaikkien lemmikki, jolla oli monta nimeä, kuten "Nalle", "Halinalle" ja "Bumtsi-Bum".

Ryhmä oli Reijolle tärkeä - hän rakasti sitä. Tuntui siltä, että Pilke-ryhmä korvasi hänelle sen "hyvän" perheen, jota hänellä ei

koskaan ollut ollut. Tässä "perheessä" hänellä oli oma tärkeä paikkansa, hänet hyväksyttiin ilman ehtoja ja hänestä pidettiin.

Eräänä huhtikuuisena tiistaina Reijo lähti urheilutalolta sanoen samat tutut sanat kuten aina ennenkin: "Ens tiistaina taas!"

Sitä tiistaita ei Reijolle koskaan tullut. Reijo oli kavereineen nuukahtanut lastauslaiturille lämpimään auringonpaisteeseen, josta tuli hänen viimeinen unensa. Uutista oli vaikea uskoa, mutta

totta se oli. Ryhmäläiset olivat järkyttyneitä ja surullisia.

Haluan ajatella niin, että osallistuminen YEH-projektiin oli Reijolle kuin läksäislahja. Viimeisen puolen vuoden aikana hän sai kokea jotain sellaista, mitä ei koskaan aikaisemmin ollut kokenut.

Starttiviikko, Pilke-ryhmä, sähköporukka... kaikki oli Reijolle uutta ja sellaista, jota hän kovasti rakasti ja, josta oli hänelle paljon iloa.

Anne Kellosalo
YEH-projektin tukihenkilö
Kokkola

Reijon muistolle

Aktiiviraha, työpankki ja palveluseteli suunnitelmissa

Tässä raportissa esiteltävässä tutkimuksessa käsitellään Tampereen kaupungin pitkäaikaistyöttömien taustoja ja työttömyyden rakennetta. Tutkimustulosten pohjalta on tarkoitus käynnistää aktiivirahahanke, joka pyrkii työllistämään kaikkein vaikeimmin työllistyviä henkilöitä Tampereella.

Yhteistyötahoina tutkimuksen suorittamisessa ovat olleet Tampereen kaupunki, Tampereen Seudun Kumppanuuprojekti, Tampereen työvoimatoimisto ja Tampereen yliopisto.

Tutkimus kartoitti pitkäaikaistyöttömyyttä

Tutkimus suoritettiin lomakyselynä kevään 1999 aikana ja kyselyn käytännön toteutuksesta vastasi Tampereen työvoimatoimisto. Tutkimuksen tehtävänä oli selvittää tamperelaisten pitkäaikaistyöttömien taustatietoja ja mielipiteitä työllistymistä ja yhteiskuntaa koskevista asioista.

Näiden tietojen perusteella piti selvittää erityisiä ongelmaryhmiä ja sellaisia kohdejoukkoja, joihin aktiivirahahanke voitaisiin kohdistaa. Kyselyyn osallistuneiden ihmisten mielipiteiden ja toiveiden pohjalta olisi tarkoitus rakentaa työllistymismalleja, jotka vastaisivat juuri Tampereen alueella vaikeimmin työllistyvien henkilöiden tarpeita.

Tutkimus kohdistettiin tamperelaisiin pitkäaikaistyöttömiin, joiden työttömyys oli alkanut

vuoden 1994 jälkeen ja jotka eivät saaneet ansiosidonnaista päivärahaa. Näillä kriteereillä koko otoksen kooksi tuli 1357 kappaletta, josta otettiin sadan hengen ositettu otanta.

Lomakkeita palautui määräraikaan mennessä 66 kappaletta, joten palautusprosentiksi tuli 66 %. Tutkimuksen empiiristä osaa täydentävät työllisyyspolitiikkaan liittyvät kaksi artikkelia, joista toisessa käsitellään työllisyyspolitiikkaa kansainvälisestä näkökulmasta ja toisessa esitellään uutta työllistymismallia.

Pettymyksistä huolimatta valmiutta muutokseen

Tutkimustulosten perusteella tyypillinen tamperelainen pitkäaikaistyötön on naimaton, alhaisen koulutuspohjan omaava, keski-ikäinen mies, joka on ollut raskaan teollisuuden palveluksessa ja menettänyt työpaikkansa samalla, kun työpaikat ovat hävinneet teollisuudesta ja alkutuotannosta. Näiden henkilöiden uusi työllistyminen on vaikeaa ikärakenteen ja koulutuksen puutteen vuoksi. Myöskin usko oman työllistymiseen on mennyt, samoin kuin usko päättäjien toimintaan.

Kuitenkin yli puolet vastanneista ilmoitti olevansa kiinnostunut aktiivirahahankeesta ja toivoi hankkeen tuovan mukanaan taloudellisen hyödyn lisäksi myös uusia mahdollisuuksia työllistyä. Positiivista vastanneiden koh-

dalla oli se, että hyvin moni oli tyytyväinen ihmissuhteisiinsa ja asunotilanteeseensa. Tyytymättömiä pitkäaikaistyöttömien keskuudessa oltiin luonnollisesti työllisyystilanteeseen ja toimeentulon tasoon.

Työpankki ja palveluseteli uusina malleina

Tutkimustulosten pohjalta päädyttiin ehdottamaan kolmea eri työllistämismallia pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi ja auttamiseksi takaisin työmarkkinoille.

Ensinnäkin **Matti Marjasen** esittämä työpankkimalli sopiai myös Tampereelle, koska mallissa keskitytään vaikeimmin työllistyvien työttömien työllistämiseen. Toiseksi malliksi kävisi yhteistyömalli, jota on jo kokeiltu muutamalla paikkakunnalla.

Yhteistyömallin puitteissa voitaisiin muodostaa pienryhmiä hoitamaan sellaisia tehtäviä, joita julkisella sektorilla ei ole vara hoitaa ja, joista yksityiset yrittäjät eivät ole kiinnostuneet.

Kolmas malli, jota käsitellään myös **Pentti Rönkön** artikkelissa, on eräänlainen palvelusetelimalli. Tämä malli pyrkii poistamaan työllistymisen esteitä, yksinkertaisella järjestelmällä esimerkiksi siten, että myös lyhytaikaisen työn vastaanottaminen olisi taloudellisesti kannattavaa.

Lukijoilta

Kysymyksiä TVY:lle

Täällä Lapissakin on aina osattu elää "säästöliekillä", jos elämiseen menevää rahaa on säästettävä vieläkin enemmän, silloin eletään jo nuukuuden huipulla eli niin, että "täin päällä istutaan ja saivarua nyljetään".

Se, miten tässä maassa solidaarisuus saadaan toimimaan, on 100%:sesti meistä itsestä kiinni, oloimme ei parane valittamalla, vaan toimimalla yhteisen hyvän edistämiseksi.

Työttömien yhdistyksethän perustettiin tilapäisen työttömyyden ajan tukemiseksi ruohonjuuritasolle eli kentälle, sen tarkoitus on ollut olla työttömien etujen ajajana sekä sosiaalivirastojen tukena työttömyyden tilanteessa.

Harjoittelu-aika on jo ohi. Miten työttömien yhdistyksen toimintaa "kontrolloidaan", kun ne pääsevät vain nurkkakuntaistumaan ja samat valtaa pitävät siellä vuodesta vuoteen laillansa toimii, joka ei ainakaan meidän työttömien elämää tue täällä kentällä?

Tiedämme, että jäsenistön on pidettävä huoli yhdistyksen toiminnasta ja kokouksessa vetäjät vaihettava, mutta kun sinne kokouksiin ei tule monikaan, vain ne samat yhdistyksen "vallassa roikkujat".

Tiedän myöskin sen, että on asiallisesti toimivia yhdistyksiä, jotka ovat hyvinkin tarkoitustaan toteuttaneet, sekin on kiitoksen paikka yhdistyksen johdolle. Ainakin täällä Rovaniemellä on lentävänä lauseena yhdistyksen johdolla se, että työttömät ovat niin passiivisia, että he eivät tule eikä osallistu, se on jo ajateltuna valheellista.

Työtön, kun aikansa asioita ajattelee, hän varmasti mielellään menee sinne, missä on muitakin samassa tilanteessa olevia ja osallistuu toimintaan, jos yhdistys koetaan mielekkääksi paikaksi kaikilta osin. Ensi vaikutelma yhdistyksessä luodaan johdon taholta.

Kun ajatellaan, että yhdistyksiä tuetaan rahallisesti yhteiskunnan taholta, niin olisi mielestäni asiallista pitää huoli siitä, että yhdistykseen valittu hallitus toteuttaa tarkoitusiaan.

Olemme kiinnostuneet myös TVY ry:n toiminnasta, miten järjestö tarkoitustaan toteuttaa, kun työttömyys vain jatkuu? Vastatkoon, jolla on asiasta tieto, työtön ei selityksiä kaipaa. Vastaukset haluamme julkisiksi Karenssisanomisiin.

Anneli Ylilokka

Tavallinen työtön

Jatkosodan siviiliveteraanit ry:n hallituksen

Eihän työkään vapaaksi tekisi

Alemman rahvaan osa on ollut tulla heitetyksi keski-ikäisestä orjuudesta palkkatyön kahleisiin. Kapitalismi on ulottunut tämän modernin orjuuden ylempään rahvaaseen. Työttömyys ja syrjäytetyksi tuleminen ovat osattomuutta palkkatyön orjuudesta ja oravanpyörästä sekä tämän pakkotyön sallimasta ja mahdollistamasta (orjan) vapaudesta.

Vähäväkisten "kannustaminen", "aktivointi" ynnä muu pomottaminen ja pompottaminen on uudenlaista orjuuttamista. Kapitalismi pakottaa lähes kilpailukyvyttömänkin liikaväestönsä kilpailemaan markkinoillaan, joilla työvoimasta on jatkuva ylitarjonta. Kilpailuun pakotettu työtön ja luuseri julistetaan omaksi herrakseen. Hänet pakotetaan olemaan "vapaa".

"Kehittyneisiin" maihin on näin (ali)kehitetty uusi, myöhäismoderni ja myöhäiskapitalistinen orjuuden muoto. Markkinavoimat ja niiden nukkehallitukset tarjoilevat pudotuspelin ja taistelun kengänkiilottajan paikoista rahvaalla vapautena ja oikeudenmukaisuutena.

Nykyisenkin leipäjohtajuuden ohjelman rivien välissä lukee: etuile, röyhkeile ja rohmua - muuten jää ilman ja sinut heitetään syrjään. Orjuuttamista reilumpaa olisi sulkea minun kaltaiseni likaihmiset reservaatteihin, gettoihin tai keskitys- ja kestitysleireihin, tukkia siellä meidän suomme ja sielumme, esimerkiksi oluella ja tissivihteellä, ja lopettaa elähtänyt lassytyys vapaudesta, veljeydestä ja tasa-arvosta. Elämä kuristuu, kutistuu sekä oravanpyörässä, että reservaatteissa. Elämä on toisaalla. Mutta missä? Elämäähän ei ole kapitalismin ulkopuolella eikä sen jälkeen. Eihän?

Kauko Tuovinen

Syksyn Karenssit

Syyskaudella ilmestyy kaksi Karenssisanomien numeroa, joiden alustava aikataulu on seuraava:

Viikolla 37 eli syyskuun puolivälissä ilmestyy EU-teemanumero, jossa selvitetään euron käyttöönoton vaikutuksia suomalaisten arkielämään ja yhteiskuntaan laajemminkin.

Toki tässä numerossa on muitakin aiheita, mm. lokakuun alkupuolella pidettävät eurooppalaiset ihmisoikeuspäivät.

Vuoden viimeinen numero ilmestyy suunnitelmien mukaan viikolla 47 eli marraskuun viimeisellä täydellä viikolla, tosin on mahdollista että tämä numero

ilmestyy jo viikkoa aiemmin.

Aiheista ja aikatauluista sekä muusta Karenssisanomien liittyvästä tarkemmin syyskauden alussa yhdistyspostissa.

Hyviä lukuhetkiä tämän kesän numeron parissa!

Tallinnaan elokuussa

Sivulla 10 mainitun seminaarin jälkeen yhdistysten jäsenillä on tilaisuus Tallinnan risteilyyn. TVY:n risteilyn järjestelyistä vastaa Etelä-Pohjanmaan aluevastaava Ritva Valli. Häneltä voi tiedustella risteilystä numeroista 06-438 4742 (puh. ja fax) tai 040-585 9567.

Sitovat ilmoittautumiset tulee tehdä em. numeroihin tai osoitteella Ritva Valli, Härsiläntie 19, 62100 Lapua 7.7. mennessä ja maksu tulee suorittaa 10.7.

mennessä tilille: OP-Lapua 474710-243202/R. Valli - Matkatili, viitteenä: Tallinnan matka 12.8.99.

M/S Melodia lähtee Helsingin Länsisatamasta to 12.8. klo 19.00 maihin nouseaan Tallinnassa 13.8. klo 8.00. Paluu Helsinkiin: laivaannousu alkaa klo 13.45, Melodia lähtee Tallinnasta klo 14.30 ja saapuu Helsinkiin klo 18.15.

Hinnat ovat: hytti C4 autokannen alapuolella 65 mk/hlö, hytti

C2 autokannen alapuolella 85 mk/hlö ja hytti B2 yläkansilla 130 mk/hlö. Kaikissa hytteissä on suihku ja wc. Ateriapakettia on mahdollisuus tilata etukäteen hintaan 100 mk/sis. päivällisen ja aamiaisen tai hintaan 160 mk/sis. päivällisen menomatalla ja lounas tulomatalla.

Liput jaetaan Helsingin satamassa ja mukana pitää olla voimassa oleva passi.

Työpankit tulevat?

Vastuu vaikeasti työllistyvien työttömien työllistämistä tulisi antaa työpankeille. Työpankin vastuualueena on yhden tai useamman kunnan alue. Kunnilla tulee olla mahdollisuudet ottaa enemmän vastuuta työllistämisen toteutuksesta.

Tämä tapahtuisi sosiaaliviranomaisten ja työvoimaviranomaisten yhteistyönä. Koska kokemukset nuorten työpajatoiminnasta ovat kauttaaltaan myönteisiä, toiminta ehdotetaan vakinaistettavaksi.

Nämä ehdotukset perustuvat varatuomari **Matti Marjasen** selvitykseen Työpankki -vaikeimmin työllistettävien työttömien työllistämismalli. Selvitys on tehty sosiaali- ja terveystieteiden, työministeriön ja opetusministeriön sekä Kokkolan kaupungin toimeksiannosta yhteistyössä ympäristöministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa.

Selvitys perustuu Kokkolassa kehitettyyn ns. työpankki-malliin. Tavoitteena on täydentää nykyistä työllisyyspolitiikkaa luomalla uusi työllistämismenettely, jolla työllistetään työhallinnon ja sosiaali- ja terveydenhallinnon yhteistyön pitkäaikaistyöttömiä, jotka ovat syrjäytyneet tai vaarassa syrjäytyä työmarkkinoilta. Ehdotusten toteutukseen tarvitaan poliittista tahtoa.

Suomessa on suuri joukko vaikeasti työllistyviä henkilöitä, jotka eivät työllisty nykyisillä tukijärjestelyillä. Voimavaroja on kohdennettu vaikeasti työllistyviin työttömiin, mutta työmarkkinat toimivat siten, että parhaat valmiudet omaavat henkilöt työllistyvät ja heikoimmat jäävät syrjään.

Työllistämisen lähtökohdat

Pitkäaikaissairaudet, köyhyys ja sosiaaliset vaikeudet lisääntyvät suurella osalla pitkään työttöminä olleista työttömistä. Nämä seikat ovat taas yhteydessä perheongelmiin ja lasten selviytymiseen. Työllistämällä ehkäistään ongelmien syntyä ja korjataan niitä. Työllistämiseen käytetyt varat ovat kannattava sijoitus myös kansantaloudellisesti.

Vaikeasti työllistyville työttömällä tarkoitetaan henkilöitä, jotka työhistoriansa, koulutuksensa, ikänsä tai sosiaalisten ja terveydellisten syiden vuoksi tarvitsevat henkilökohtaisia tukitoimenpiteitä työllistykseen. Heitä on arviolta 20 000 - 60 000.

Työllistämismahdollisuuksien tulee perustua yksilökohtaiseen harkintaan. Kunnan sosiaali- ja terveysviranomaisten sekä työvoimatoimiston tulee valita työllistettävät. Tavoitteena on, että työllistämistoiminnan piiriin saadaan 20 000 - 30 000 ihmistä.

Työpankki

Työpankeilla olisi vastuu tietyn alueen - esimerkiksi Kokkola -vaikeasti työllistyvien työttömien ryhmän työllistämistoimenpiteistä. Työpankki olisi "työllistämiskeskus", jonka vastuualueena on yhden tai useamman kunnan alue.

Työpankki huolehtisi niistä työttömistä, jotka eivät ole työllistyneet muulla tavalla, ja niistä toimenpiteistä, joita ei ole määrätty tai sovitettu muiden tahojen hoitettavaksi. Työsuhteeseen yhdistettäisiin aina tarvittaessa myös muita tuen muotoja, kuten koulutusta ja henkilökohtaista työn ohjausta.

Työpankin toiminta olisi pitkäjänteistä ja siihen kuuluisi työllistämistoimenpiteiden suunnittelu ja yhteensovittaminen sekä työpaikkojen aktiivinen etsintä ja luominen.

Työllistämistoiminnan tavoitte olisi kaksitahoinen. Toisaalta sillä pyritään parantamaan työllistymisvalmiuksia ja auttamaan sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Toisaalta toiminta antaa mahdollisuuden pitkäaikaseen työntekoon henkilöille, jotka eivät voi työllistyä muulla tavoin.

Työpankki voisi sijoittaa työllistettävät henkilöt itse ylläpitämiinsä työpaikkoihin tai muiden yhteisöjen tai yritysten ylläpitämiin työpaikkoihin taikka yksityisille henkilöille.

Tärkeä osa työpankin toimintaa on työllistettävien sijoittaminen ja välittäminen avoimille työmarkkinoille käyttäen kaikkia hyviksi todettuja työllistämismenetelmiä,

kuten tutun työllistämisen menetelmää.

Kokemukset nuorten työpajatoiminnasta ovat kauttaaltaan myönteisiä. Tämän vuoksi työpajatoiminta ehdotetaan vakinaistettavaksi siten, että niiden toiminta voi jatkaa myös työllisyystilanteen parannuttua. Työpajatoiminnan piiriin tulee pyrkiä saamaan myös ne nuoret, jotka ovat nykyisin työelämän ja koulutuksen ulkopuolella.

Lisää tukea ja vastuuta kunnille

Kuntien nykyistä vahvempaa panosta työllisyysasioiden hoidossa tukevat monet seikat. Tämän vuoksi ehdotetaan, että kuntien mahdollisuuksia ja vastuuta työllistämistoimenpiteiden suunnittelussa, yhteensovittamisessa ja toteutuksessa parannetaan. Tämä voisi ensivaiheessa tapahtua työvoimatoimiston ja kunnan kesken solmittavien työllisyysasioiden menettelyä kehittämällä.

Keskeinen keino työllistämistoiminnan edistämiseksi on valtiotyövoimaviranomaisten ja kunnan sosiaali-, terveys- ja muiden sektoreiden palveluiden sekä kuntoutuksen ja koulutuksen yhdistäminen toisiinsa.

Sosiaalihuoltolaikiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset yksilöllisen työllistymissuunnitelman laatimisesta niille vaikeasti työllistymiselle henkilöille, joiden työllistymisedellytysten parantamisesta kunta on tehnyt sopimuksen työvoimatoimiston kanssa.

Valtioneuvoston hyväksymässä

työllisyyslain mukaisessa tavoiteohjelmassa ja sosiaali- ja terveydenhuollon tavoiteohjelmassa vuosille 2000-2003 ehdotetaan annettavaksi yleiset tavoitteet ja suositukset kuntien toimenpiteille työllisyysasioiden hoidossa.

Työministeriö antaisi niiden perusteella TE-keskuksille ja työvoimatoimistoille ohjeet yhteistyöstä kuntien kanssa. Työllisyyslakiin mahdollisesti tarvittavat muutokset kuntien toimenpiteistä työllisyiden hoidossa harkittaisiin ehdotetusta kokeilutoiminnasta asaatavien kokemusten perusteella.

Sosiaali- ja terveyssektorille lisää vastuuta

Sosiaalihuoltolaikiin ehdotetaan otettavaksi uudet säännökset kuntouttavasta työllistämistoiminnasta. Tavoitteena on työllistää erityisesti työttömiä, jotka voivat hyötyä sosiaali- ja terveydenhuollon tukitoimenpiteistä.

Työllistämistoiminta voisi olla ensimmäinen porras sellaisten henkilöiden työllistämiseksi, joiden on vaikea tulla toimeen säännöllisessä työelämässä. Työllistämistoimintaa ehdotetaan valtion taloudellista tukea saman tasoisesti kui työhallinnon tukityöllistämiseksi.

Työsuhde vai muu suhde - palkka vai muu vastike

Työpankkiin työllistettävien työntekijöiden kanssa tehtäisiin pääsäännön mukaan normaali työsopimus ja maksettaisiin työehtosopimuksen mukainen

palkka. Kuntouttavaan työllistämistoimintaan osallistuminen voisi tapahtua ns. huoltosuhteessa, jossa ei maksettaisi palkkaa, vaan siinä suoritettavat etuudet määriteltäisiin muulla tavalla.

Työt ja tehtävät

Työpankki pyrki luomaan työpaikat yhteiskunnalle ja asukkaalle hyödyllisistä ja tarpeellisista tehtävistä, joita ei hoida elinkeinoelämä, julkinen sektorit eikä muutkaan. Varsinkin ympäristöhuollon ja -suojelun alueella on runsaasti tehtäviä, jotka ovat työvoimavaltaisia ja kuuluvat suurelta osin yhteiskunnan huolehdittaviksi.

Sopivia tehtäviä löytyy myös perheiden ja kotitalouksien tarvitsemista siivous-, tuki- ja hoitopalveluista. Lisäksi työpankki etsisi aktiivisesti työpaikkoja muualta, myös avoimelta sektorilta muun muassa työntekijöidensä jatkosijotusta varten.

Rahoitus ja kustannukset

Työpankkitoimintaa ehdotetaan suoritettavaksi yhdistelmämuotoisena tuella, jossa voitaisiin poiketa tuen kestoja koskevista työllisyysasetuksen säännöksistä. Valtion menojen lisäys olisi yhteensä 20 000 - 30 000 työttömän työllistämiseksi n. 600 - 900 milj. mk brutto vuodessa ja 350 - 500 milj. mk/netto vuodessa. Ympäristöministeriön määrärahoista maksettaisiin tukea kunnille ympäristönsuojelun ja -huollon tehtävien, m. kierrätyskeskusten kehittämiseen.

Toteutus

Sosiaali- ja terveysministeriön ja työministeriön rahoitustuella tulisi aloittaa 4-5 alueellista kokeilua, joiden pohjana on työpankkimalli, vaikeilla työllisyysalueilla, esim. Kokkolassa ja Kainuussa sekä 1-2 suurkaupunkialueella. Kokeiluhanke käynnistettäisiin vuoden 2000 alussa ja siihen kytkettäisiin arvionti, jonka tuloksia voitaisiin käyttää hyödyksi jo kokeilukauden kuluessa. Sosiaalihuollon lainsäädännön muutosten valmistelu tulisi aloittaa siten, että hallituksen esitys annettaisiin syysistuntoaikana alussa 1999 ja muutokset tulisivat voimaan vuoden 2000 alusta.

Matti Marjanen: Työpankki -vaikeimmin työllistettävien työttömien työllistämismalli. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita
Tilaukset Lena Eväkoski
puh. (09) 160 3906.